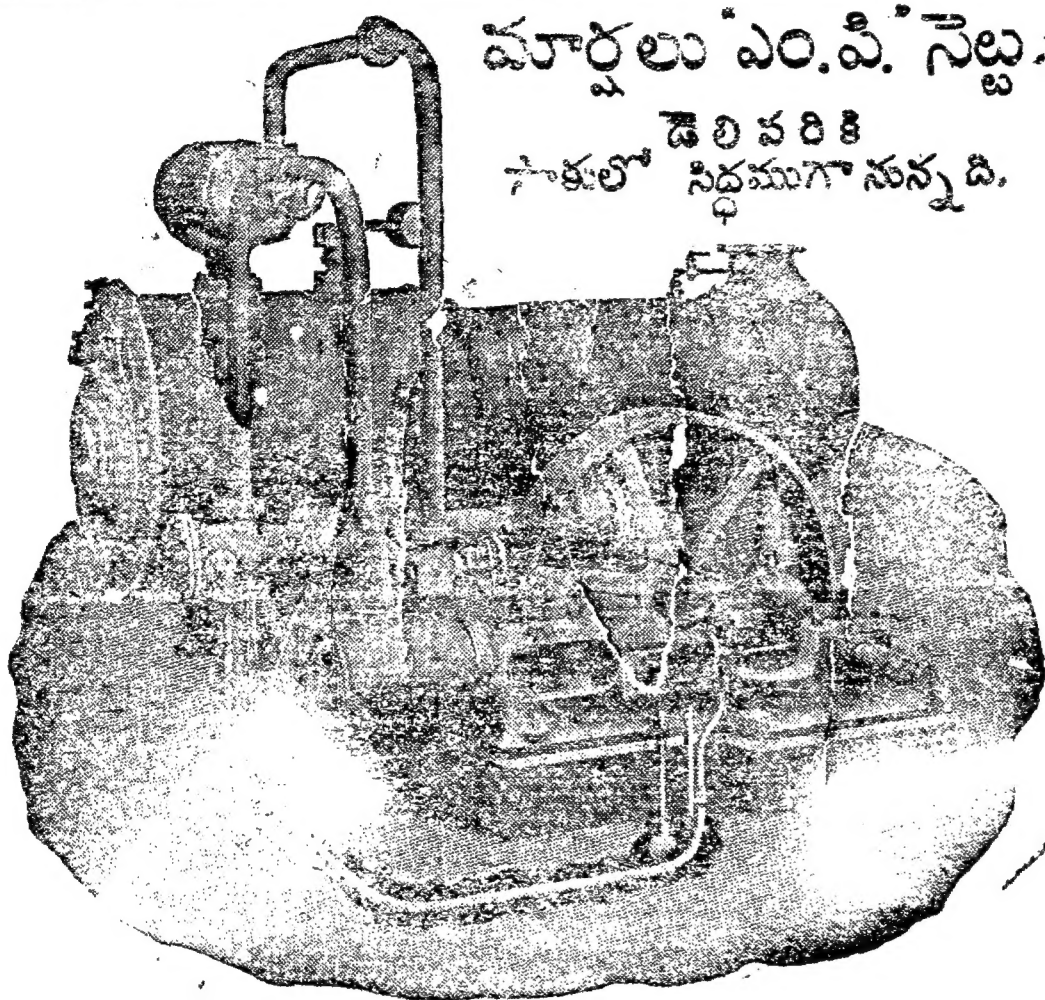

సంవిధ. ౧౪౪

సాక్షులొ డేలివరికి
సిద్ధముగా నున్నది.

బాయిలర్లు, ఎంజిను, నూవర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ వై పింగు
 మొదలగువాటిలో పయిన ఉండునది మార్వలు "ఎం. పి." హార్తి నెట్టు
 రోజుక్క- వివరణము ధరలకు ఇతర వివరములకు ఈ దిగువ చిరునా
 మాకు దరఖాస్తు లంపుకొనవలెను.

1806

మూర్తి ననుజ్జికో (ఇండియా) లిమిటెడ్

సం. ౩. పేజీ ౧౦౦ నోట్, మద రాసు.

అష్టతాంజనము

తలనోప్పలకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.
 ఇతర ఏదీధమైన నోప్పలను కూడా
 మా అమ్మతాండనమును వాటి
 సంత మాత్రమున నయమగును.
 సులభ నెల 0-10-0 అలాలు

बुद्धिजीवी

25 1-3 0-12-0

తాపరత్నము

శబ్దం 1-3 0-6-0

40 000

శా. 1-3 0-2-0

అశ్వశాంతి శాస్త్రము

బొంబాయి - మిగతా రాష్ట్రములు

५-६५५५

సం 144 వనకవాడ జింకాంబ.

వికారము—

21

తక్షణమే

బీక ప్రతి "కామశాస్త్రము" వంశదము

త్యరకుడు!

వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవిందజీ,
ఉరంగనిగనా యానథాలయము, కిరీ, బ్రాహ్మే, నందరావు.

సామ్రాజ్యమహానభ

భారతదేశస్థానము

హాసినగారి అభిప్రాయములు

రెండేళ్ల కొకసారి మాచేంద్రకొకసారి, అంగ్లసామ్రాజ్యమునకు సంబంధించిన విషయములను చర్చించుటకు గాను, అంగ్లప్రభుత్వమువారు అధినివేశరాజ్యములవారిని ఆహ్వానించుచు మహాసభలను జరుపుచుండుట అందరికిని తెలిసిన విషయము. యుద్ధారంభమున, జరిగిన భారతకావననిర్వాణసభలో ఈవిషయము చర్చకురాగా, అప్పటి రాజప్రతినిధి యగు హార్డింగ్ జనరలుగారు భారతదేశమువారు నైతికము ఈసామ్రాజ్యమహానభలో పాల్గొనుటకు ఆవకాశము గల్గించెదమని వాదనాముచుచు ఈవిషయమున అంగ్లప్రభుత్వమువారిలో రాయబారము జరిపి భారతదేశము నైతికము తెగినంతయంది ప్రతినిధుల సీసభకు బంపుటకు ఈ తీరువులను బహిష్కరించుచున్నార. అప్పటినుండి ఇంతవరకు ఎన్ని యోచనలు జరిగినవి. మనభారతీయులు కొందఱువెల్లె సభలో జరుగు చర్చలలో పాల్గొనిరి. కాని లాభమేమి? ఇతర అధినివేశరాజ్యములనుండి వెళ్లు ప్రతినిధులు ప్రజానిర్వహితులు. ప్రజాభిమతముల కొనసాగించుటకు మాత్రమే వారు సభలో పనిచేయుచున్నారు. సభలో ఆగీకరింపబడు ప్రతి విషయము పట్టుకొని తనదేశముల అభిప్రాయముల కనుగుణము ముఖ్యకర్తలము. భావించుచువిషయము చూడుదు. ప్రజానిర్వహితులకాదు. రాజకీయవిషయములలోనా, ప్రజలలో శాశ్వతమయి వాడుకాదు. ప్రభుత్వనియమములు. సభలో ఇతరదేశసభ్యుల ప్రక్కను చేరి తాళము చేయుటలేక పనిచేయునది మరేమియు లేదు. ఈ వర్తనమువలన మనదేశమున, కెంతయో ముప్పు వాటిల్లుచున్నది.

ఈవిషయములలో చేయగల కార్యమునుగురించి హార్డింగ్ ఎం. హాసినగారు లండనులో ప్రయోగింపబడు కెంతవరకు అనుసాంఘికపత్రికకు సామ్రాజ్యసభ సమావేశము కాబోవుదినమున నొక గొప్పవ్యాసమును వ్రాసియుండిరి. సభ ప్రార్థియైనను హాసినగారు సభవిషయమున నుడివిన బాక్యములవెలిసికొనుటలో తప్పేమియులేదుగదా! వారిసభ నిర్వహించబడిన ధర్మమునుగురించి వ్రాసిన వ్యాసము నీక్రింద ప్రయోగింపబడుచున్నాము.

సామ్రాజ్యమహానభ నేడు సామాజికము కాబోవుచున్నది సామ్రాజ్యమునందలి నానాదేశములవారి రాజ్యాంగసంబంధములను గురించి చర్చించుటకుగాను ఈ మహాసభ జరుగబోవుచున్నదని మొదట ప్రకటించబడినను ప్రస్తుతము వాని నేమియు చర్చించక ఏమియో కొన్ని సాధారణసమస్యలను మాత్రమే ఈసభలో ఆలోచించెదరని తెలియుచున్నది. అయినను అధినివేశరాజ్యములవారు ప్రస్తుతపు ఈ ఆవకాశమును వృథాపుచ్చక సామ్రాజ్యమునంతయు కలవర పెట్టుచున్న ముఖ్య సమస్యలను తప్పక చర్చించెద రనుటకు ఏ మాత్రమును సంశయము లేదు.

గ్రేటుబ్రిటనుదేశమువలె రాజ్యాంగ విషయములలో సర్వాధికారములను బహిష్కరించి అన్నివిధముల స్వాతంత్ర్యరాజ్యము అగునంది గ్రేటుబ్రిటనులో సమానస్థాన మాక్రమించుట ఆర్థికపరమని అధినివేశరాజ్యములవారు పట్టుపట్టియున్నారు. తమకును గ్రేటుబ్రిటనుకు గల సంబంధబాంధవ్యముల నింకను పెంపొందించుట ఆర్థికశక్తికమని వారిముఖ్యాభిప్రాయము. సామ్రాజ్యసభలు ఎల్లప్పుడును ఒక్క లండనులోనే జరుపబడక వంతుల ప్రకారము ప్రతిసంవత్సరమును అధినివేశరాజ్యములన్నింటిలో ఒకచోటవలయు ననియు యుద్ధధర్మములను అధినివేశరాజ్యము లన్నియు భరింపవలయునని బ్రిటిషురాజ్యమువారు వారు చెప్పువాడనుటకు ఆపయ్యితి మాపుటకు అధినివేశరాజ్యములవారు దృఢకంఠములైయున్నారు.

సామ్రాజ్యఅధినివేశరాజ్యముల ప్రతినిధులు జగత్ప్రసిద్ధులు. ఇట్టి యానునానీయులు ఈమహాసమావేశమున ప్రత్యక్షైర్వములలో తమకొరకల తెలియుచుట కేమియు వెనుదియరని చెప్పవచ్చును ఆయాదేశములవారి యాభిమతములను కార్యరూపమున తెల్పుటకు వీరిని ప్రజలు నియమించియున్నారు. ఇట్టి యాభిమతములలో ఏమాత్రము వెనుదిన్నిన వీరికపకర్తిరాగలదు. రాజ్యాంగవిషయములు ఇంతవరకును బహిరంగముగా చర్చించబడుచుండెడిది. ఇప్పుడేమహాసభలు సభాకార్యక్రమమును పూర్వపుపద్ధతులలో నిర్వహించకబోయిన నెంతయో కళంకము నాపాదించినదా రగుచును.

ఈమహాసభా కార్యక్రమమున భారతదేశమునైతికము పాల్గొనునని వార్తాపత్రికలలో ప్రకటించబడినది గాని ఆదేశపు సమ

స్థలందు చర్చించబడునను విషయమునుగురించి యేమియు మాచించియుండలేదు. దీనికి కారణము అందరికిని గ్రాహ్యమేకదా! భారతదేశమును రాజ్యాంగపరిస్థితులను బట్టి చూచినయెడల, స్వాతంత్ర్యము లేదు; రాజకీయవిషయములలో ఏమాత్రము పాటుబడిలేదు. అయినను, నానారాజ్యసభలో దీనికి సభ్యత్వ స్థానము ఈయబడినది. ఇందువలన హిందూదేశమున కెట్టి యాపదలు గలవో వ్రాయుటకు విచారముగ నున్నది. అధినివేశరాజ్యములవారి ప్రజాప్రతినిధులకును, ఈ దేశపు ప్రభుత్వపు ప్రతినిధులకును ఎంత భారతవ్యయ గలవో యోచించుట. హిందూదేశపు ప్రతినిధులలో నొకరు, హిందూదేశ రాజ్యాంగమంతటి. ఈయనగారికి భారతీయులపట్ల అనురాగము లేదని యెవరును చెప్పవలదు. ఒక సమస్యను అధికార పక్షమున నుండి సమర్థించుట లేదు. ప్రజాపక్షమునకుల నాయకుడు సమర్థించుట లేదు. దక్షిణాఫ్రికాప్రతినిధి జనరలు స్పెల్లుగారిని చాడుదు. దక్షిణాఫ్రికాప్రజలు ఈయన నెన్నుకొనిరి. ప్రభుత్వమున ప్రజల నీయన ఇంగ్లండునకు క్షమింపులుగను, పిమ్మట మిక్యులగను అటుతరువాత సమానులగుననిపించి, తనదేశమునకు సర్వాధికారము లభింపజేయుట కెంతయో పాటుపడుచున్నవారు. సామ్రాజ్యమున ఈయన కెంత సంబంధ మున్నను, తనదేశమున మరచిపోవువా! హిందూదేశప్రతినిధుల విషయము నాలోచింపుడు. వీరా ప్రజాప్రతినిధులు గారు. రాజకీయజీవితమున నేపాటి సంబంధము లేనివారినండి ప్రభుత్వమువారు నియమించిన సభ్యులు. హిందూదేశప్రతినిధులలో వోకరుగు వి. ఎస్. క్రిని వా స కాశ్మీరీగారు, ప్రజలచే అధికారపక్షపాత మైనదని నిరసింపబడిన సభ్యులనుకు సంబంధించినవారు. వారు అంత మంచి వారు కారనిగాని, వారు దేశమున కెట్టిసేర చేసినవారు కారని గాని మేము వీరిని నిరసింపుట లేదు. అయినను వీరిలో నొకరిని ప్రజాభిమతముల తెలియుటకు ఎంతమాత్రము స్వాతంత్ర్యము లేదనియే మావాదము. భారతదేశ స్వాతంత్ర్యమునకు నరతమ పోరాడుటకు బాటయేదీవితమున నుతనవికాసమును కల్పించుచుండు దేశనాయకు లెవరును ఈ మహాసభకు ఆహ్వానింపబడలేదు. దీనికంతయు కారణము సహాయనిరాకర బోధ్యమేయని కొందరువాదించెదరని మాకు తెలియును. వీరి వాదమున ఇటువంటియైన నిజములేదు. లండనులో ఈ మధ్య జరిగిన ప్రార్థనసభలో పాల్గొనవలసినదని ఆహ్వానించగా భారతీయమునల్లాడులు, వారి కంగీకరించియున్నారు. రిండిగు ప్రభువుగారి కొచ్చెనై గాంధీగారు సిట్టుకువెల్లి వారిని కలసి మాట్లాడినవిషయము అందరికిని తెలిసినదేకదా.

ఇంగ్లీషువ్యయ గలదు. మహాసభసభలో చర్చించబడు ప్రతి విషయముపట్లను ఆయాదేశ లవారి అభిప్రాయమును గనుగొనుట సహజము. అధినివేశ రాజ్యములవారు తమతమ ప్రజలసభలలో(పార్లమెంటు) ఈవిషయములను చర్చించి ప్రజాభిప్రాయమునుగనుగొనుటకు ఆవకాశముగలదు. భారతదేశవిషయముల గాను. సామ్రాజ్యసభలోని భారతీయప్రతినిధుల అభిప్రాయము మంచిదైనను సరే, తేకపోయినను సరే. కావనసభలలో దేశప్రజలు నిరాకరించుచున్నను అంగీకరింపజేయుటకు వీలు గలదు.

సంపూర్ణాధికారములు గల ఇతర రాజ్యములవారిలో భారతదేశమున అంటగట్టుటవలన ఇంగ్లీషువ్యయగ నైతికము కష్టముగలదు. తమతమ స్వలాభములకుగాను అంగ్లదేశమువారి నేసలకు నానికలకు వాడుకొనుటకును అధినివేశములవారికి అధికారముగలదు కొన్ని కొన్ని అధికారపరిస్థితులనుబట్టి అధినివేశములను మంత్రాంగములవారు యోచించువిషయములను అంగ్లదేశము తప్పనిసరిగ ఆమోదించుచుండును. భారతదేశము నీతి ఈ విషయము ఆధోగతియనియే యనవచ్చును. అధినివేశముల వారి దయాకృత్యములకు భారతదేశము లోబడవలసియున్నది.

ప్రబలాధికారు లగు అధినివేశరాజ్యముల ప్రతినిధులు తమ ఆభిమతములను కొనసాగించుటకుగాను భారతీయులను ఆహ్వానించిర గాని, మరిదేనికి గాదనియు, ఈ పరిస్థితులు ఎంతవరకు కొనసాగుచుండునో అంతవరకు భారతదేశమునకు ముక్తిలేదని వాదించు భారతదేశీయుల వాదమున నేమాత్రము దోషము లేదు. భారతీయులు అంగ్లసామ్రాజ్యమున సార్వభౌమునిక్రమంగ, భారతీయులను ఏదేశమునను స్వేచ్ఛగ తిరుగుటకు ఆవకాశము లేమాత్రము గలంగజేయరులయు నని వాదించక యూరప్తును సింహాక్రమణుగా ప్రవర్తనలన నైవాదము చిరస్థాయియై పోయినది.

ఈవిషయమును గురించి ప్రస్తుతపుసభలో చర్చ రాక మానదు. అప్పుడు భారతదేశము సామ్రాజ్యసభలోనా, నానారాజ్యసభలముననా, సభ్యురాలుగా నున్నయెడల, ఆ సభ్యత్వ

లాభముల ననుభవించుటకు గాను, భారతదేశమునకే తక్షణమే అధినివేశ రాజ్యమున వారికి ప్రసాదించబడినట్టి సంపూర్ణ స్వరాజ్యమును ప్రసాదించుట ఆర్థికపరమని సభవారు తప్పక గుర్తించితిరవలయును. తనదేశమునకు సంబంధించిన విషయములను చర్చించుకొనుట అధినివేశములవారి ప్రభుత్వ కర్తవ్యము. సాధారణసమస్యల నొకమూల నుంచి, తన కత్యావశ్యకమైన యీ విషయమును తీర్చుకొనుకొనుట భారతదేశము యొక్క ముఖ్యధర్మమని గ్రహించితిరవలయును.

మద్రాసు అందు నదరక మరాటా

రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు

1900-వ సం॥రం గూర్చు టారిఫు సమ 52-వ పుటయొంగుండు 1-వ భాగమునందు 5-వ నెంబరులో తెలుపబడిన వర్తకసరుకులను పంపుచున్న మణుగు షెమ్యూలు రేటు, 300 మైళ్లకు పైన పోవునట్టి సరకులకు, 1921 సం॥రం అక్టోబరునెల మొదటితేది నుండి హెచ్చించబడును. అందరికిని తెలియుటకై త్వరలోనే అన్నిస్టేషనుల యొద్ద గణించబడిన ధరలుగల నోటీసులు అంటించబడును.

3097

మద్రాసు కార్పొరేషను

నోటీసు (3142)

తొండ్రు కావలెను.

కార్పొరేషనువారి చాకిరిపనివాండ్ర నిమిత్తమై 1921-1922 వ సంవత్సరము అక్టోబరు నెల 10 వ తారీఖునుండి ప్రారంభమై జనవరినెల 10 వ తారీఖునో అంత్యముగ క్వార్టరునకు మూట 1-కి మదరాసు నిండువర్లు 48-వోపున 4,500 మూటలు ఉప్పిడిబియ్యము సప్లయచేయుటకు ధరలపట్టిని ఈ నెల 28 వ తేదిని సాయంత్రము 3 గంటల వరకు ఈ క్రింద చేవ్రాలుచేయబడినవారి ద్వారా అంగీకరించబడును. ప్రతితొండ్రునకు ఒక కవరులో ఉంచి బాగుగా మూసి, కవరుపైన “ఉప్పుడు బియ్యము నకు తొండ్రు” అని వ్రాసిపంపవలెను. మాదిరిలు తెల్లని పెద్ద సీసాబుడ్లలో వేసి బాగుగా సీలుచేసి పంపును. రూపులు 500 ధరావతు కట్టవలెను. ఏ తొండ్రుదారుని ధరలు అంగీకరించబడునో, అతడు 1921 వ సంవత్సరము అక్టోబరునెల 10 వ తేది మొదలు 1922 వ సంవత్సరము జనవరినెల 10 తేది లోకల పశువులశాలల చీఫ్ సూపరిండెంటు గారివలన ఏ యే తాఖున యెంత ఉప్పుడు బియ్యము కావలెనని కోరబడునో అంత బియ్యమును ఆయాతారీఖున నిర్ణయకాలమున, నెంట్రల్ గ్రామ్ డిపో అయిన బ్రెవల్ యాక్ బేసిక్ వద్ద డెలివరీచేయుటకు బద్ధుడౌను.

జయమొందిన తొండ్రుదారుడు పైన చెప్పిన షరతుల ప్రకారము తాను నడచుకొనునట్లు, తొండ్రును అంగీకరించిన 3 దినములలోపుల ఒడంబడిక వ్రాసి యివ్వవలెను.

హెల్తు డిపార్టుమెంటు } సింగరనేలు మొదలియార్
మదరాసు కార్పొరేషను } హెల్తు ఆఫీసరు.
16-9-1921.

సహాయనిరాకరణ పద్ధతులు

భారతదేశమున ననేకమతములు కలములు భిన్నాచారములతో నుండుటచే నన్ని సంఘములకు వైకమత్యము సిద్ధించుటకు నెల్లదకు నొక్కటేమతము కలము ఆచారము ఏర్పడవలసినయవసరము లేదనియు నట్టిది సాధ్యముకాదనియు తలంచి మతభేదములకు కులాచారములకును భంగములేని స్వరాజ్యమే దేశమునకు క్రయస్కందమనివాసి పంచములను నూతులకు సత్తములకు దేవాలయములకు రావచ్చుననియు నన్ని జాతులవారు వివాహభోజనాదులను జరుపుట కభ్యంతరములేదని చట్టములు రానున్న తేలి మతకక్షలు హెచ్చి దేశమునందైకమత్యము కుదురజాలదని తెలిపినందులకు నిరువురు న్యాయసీకరణం దొకరు నాంధ్రప్రతికాయదొకరు నావ్యాసమువై ఖండనలవాసి యుండిరి. వీరువురు నస్పృశ్యతను తీవ్రముగ ఖండించుచు విభులముగ జన్మించియుండిరి. చక్రవర్తి వివాదాలము కానివిషయమును వీరువిస్తరించుటచే నావిమర్శము నిటవలించుటలేదు మతభేదములకు గులభేదములకు కారణములారయుటగాని వానిని మాన్యుటగాని సహాయనిరాకరణపద్ధతులలో జేరవు. అస్పృశ్యతనుమాత్రము తొలగించుటతో దృష్టిజైందక సర్వసమత్వము నాశంబెనువారుండవచ్చును. ఇట్టియుపయోగముగు సంస్కరణమైనను గూడదనువారుండవచ్చును. సంఘమున భేదాభిప్రాయములుండుట సహజము. అంతమాత్రమున పూర్వాచారము ననుసరించు వారిని ఛాండములని దూషించిన రాగలభము లేదు. సంస్కర్తలు చెప్పవలసినవారలగు నుండునని బ్రాహ్మణులు వారికుమార్తెలను పంచములకిచ్చి వివాహముచేయుట కిష్టపడువారును గొందఱుండునని యంతర్జాతీయవివాహముల సందర్భమిచ్చిందుట యెట్లులేగదో పూర్వాచారముల ననుసరించు వారివై 'యాస్పృశ్యత'ను ప్రయోగింపదగదని నాయభిప్రాయము. భగవంతుడు సృష్టిసౌఖ్యముల సందర్భకు సమముగా నేర్పరచెననియు మానవ ప్రకృతియంతయునమానమేయనియు జెప్పవారికి లోకమునందలి భారతమయుల కేమిసమాధానముగలదోగదా. ఒకడుకుంటి. ఒకడుగ్రుడ్డి. ఒకడునిరుపేద. ఒకడురాజు. కర్మభేదము, జన్మభేదము అవయవభేదము లిట్టివెన్నోగలవు. వాదముకొరకు నగ్రజాతుల యహంభావముతో నస్పృశ్యత బయలుదేరెనని యది యుండగూడదని యెంచినను ఆచరణమున ఛాండములుండకమా నరుగదా. మతావేశములను కులకక్షలును ప్రపంచచక్రంలో ననేకరాజ్యములను భ్రష్టంపముచేసినవి. నేను బ్రాహ్మణుడనై జన్మించి న్యాయవాదిగనున్న కారణమున నేనువ్రాసినప్రకారము అస్పృశ్యతాసమన్వయ కక్షలు హెచ్చి దేశమునందైకమత్యము కుదురజాలదనువాదమును ప్రతిపాదించుట కట్లనర్హుడనో బోధపడుటలేదు. ఏవిధమైనలోపములు తేనిమనుజులు వ్రాయకలేదు! అన్యథిగురించి భర్తచింతనలసంస్కర్త లెంతకరకు కార్యదక్షులై త్యాగముచేయుచున్నారో విమర్శకులకే యెరుక. సంఘమునందు మార్పులుజరుగుచున్నవా- అవియెట్టిమార్పులు- వర్ణసంకరమిదివరకుకాలేదా మొదలగుప్రశ్నలు పుట్టుచున్నవి. ఆచారములు కాలానుసరణములనియు గోత్రకర్తలు సంక్షిప్తజాతులలోనుండి యుద్భవించినచియు విమర్శకులచే వ్రాయబడెను. వీరే ఛార్వణములై నవో వాలభిల్లసాంప్రదాయమును వ్రాసియుండురు. సదాచారములెప్పుడు సంగీకరింపదగినవే. ఆచార మెన్నటికి మనుష్యప్రయత్నమువీడ బాహుబలాధారముతో వ్యాపించునది గాదు. సంఘమున దుష్టాచారములను తొచ్చుచున్నవి. కాబట్టి సదాచారమును కాలమే నిర్ణయించును. వర్ణాశ్రమభేదములు జీర్ణించుటకు బాహుభక్తియుల నుల్లంఘించుట మాత్రమే కారణమని నాయభిప్రాయము కాదు. అంతర్జాతీయభేదములు ఆచారభేదములు ప్రతిదేశమునగలవు. వానిలోమాన్యులగులగనని తలంచుట భ్రాంతి. కలిగించుటకు ప్రయత్నించుచు తమతో నేకీభవించనివారినిదూకుట సమంజసముకా నేరదు-సంస్కర్తలనలంచుచు పద్ధతులయందు సాత్వాత్మ్యముకరణము గలదని నేను వ్రాసియుండగ కాదనజాలక నేను సాత్వాత్మ్యనిరుదునుతగిలించుకొంటినియు సాత్వాత్మ్యపద్ధతిప్రకారము న్యాయవాదిగృహితి చేయుచున్నాననియు చెప్పదు గాంధీమహాత్మునిలోకూడ కొంత సాత్వాత్మ్యపద్ధతియుండెన నుండవచ్చుననియు ఆధునికభారతవర్షమునందు భర్తము సాత్వాత్మ్యసాంప్రదాయము ననుకరించుచున్నదనియు నావ్యాసమునవిమర్శించినవారంగీకరించుచున్నారు. నవీనకాలమున నాంగ్లేయులపద్ధతుల ననుసరించువారు సంస్కర్తలై సంతోషులైయున్న విశ్వామిత్రులు లాంగ్లమానవపుత్రులు గావలసివట్టితర్కము లేదు. కార్యాకాదు లేయుగంబునందైనంగలది. వారికట్టిసాంకత్యము లభ్యేనో తెలియజాలము- భర్తానిదాం

తముల నాచరణకు దెచ్చువిధానము ప్రతిమనుజుడు స్వబుద్ధిచే గ్రహించవలెనను బహుజనాభిప్రాయమే భర్తమని సిద్ధాంతముచేయు విమర్శకులకు ప్రపంచమునందర్భాగముకంటె హెచ్చుప్రజలచే నవలంబించబడు క్రైస్తవమతమేల కరణముగాదో తెలియకున్నది- ఇప్పటికి క్రైస్తవమతమును స్వీకరించినమాల మాదికెలకుగల యన్యోన్యభేదములెట్లుల ఫాదరీలను కలవరపరుచుచున్నవో సంస్కర్తలు గమనించునెడల పూర్వాచారములకు నిందలుతప్పవనుటకు సాహసింపరు- గాంధీమహాత్మునకు సర్వసమత్వముగల వేదాంతముగలదనియు లోకసర్వహార్థము వర్ణసంకరమున కవకాశము కలిగించగూడదనియు నేనువ్రాసియుంటిని. విమర్శకులు మహాత్ములపద్ధతులకు సామాన్యభర్తముల నుల్లంఘించుచు వచ్చినట్లుల ప్రమాణములుగలవని వ్రాయుచున్నారు. అట్టియుల్లంఘన సామాన్యములకు కూడదని వామతము. నాయం దెట్టితప్పులులేవని నేను వ్రాయలేదు. మతభేదములు కులాచారములు పాటింపబడవలెనని యందుకు విరుద్ధముగ నేను సంచరించుచున్నానని న్యాయవాదిగృహితిమానగాని వర్ణాశ్రమభర్తమును కాపాడజాలని నాకు నలహానిచ్చుచున్నారు. అట్టిలోపమునువృత్తికాపాదించుటకంటె విరుద్ధములేదు. రాజకీయపద్ధతులు మతవిషయములతో జోక్యము కలిగించుకొనినయెడల వృత్తివలన సంస్కరణ మేర్పడజాలదు. మతభేదములకును కులాచారములకును భంగము కలిగించుటకు నే నెట్టిప్రయత్నము చేయుటలేదు. అట్టిప్రయత్నములను నివారించుటకు గృహిచేయుచున్నట్లుల విమర్శకులంగీకరించుచున్నారు. అట్టివారణ కూడదని వాయభిప్రాయము- వారి కంటు మొదలగునవి కంటకములు. వేదకాత్రములకు బద్ధులగుట కిచ్చుగించరు. వాతీనత్వసంస్కారము లెల్లరు కరసాపహించవలెనని వాయాశయము.

నేను సాప్రభువ్యాసము వ్రాయుటకు కారణము భిన్నవిధములగు విమర్శింపబడినది. బ్రాహ్మణేతరపత్నిభులగు చట్టనిరాజు సభ్యులకు బోధచేయు దలచినట్లుల విమర్శకులు భ్రమపడి వారిని మార్చుటానుట భ్రమయని నావ్యాసమునండి యన హాయవాదుల కొందఱి భ్రమను గురించి నేను వ్రాసిన మాటల ననువదించినారు. బ్రాహ్మణేతరపత్నిభుల సంస్కారములు వారి సంఘమునే బంధించినవి! అంతటితో నాగినచాలున బ్రాహ్మణుల యుద్వోగములను కూడాదలకు విడిచివెట్టవలెను. అది యా ననవసరము. ఇకముందట్టియవసరమే యేర్పడదు. నేనక వృత్తియందు బ్రాహ్మణులు గత్యంతరము లేక ప్రవేశించిరి. విమర్శకుల యభిప్రాయములు న్యాయవాదిగృహితి ఒకని తలవెండుకలతో మఱియొకని తలవెండుకలు ముడిబెట్టుటయట! గాంధీమహాత్ముడు నట్టివృత్తియే కొంతకాలము చేసియున్నాడు. విమర్శకుని కట్టి వృత్తిసంబంధము స్వల్పము కాబోలు. కొందరు యువకులు సహాయనిరాకరణమునకు భంగము కలుగునట్లుల నావాక్సారమ్యమున మెలంగుటచేత కార్య భంగమగునని తలంచి నాచారమును తెలిపియుంటిని. వారున్ను దూషించినందులకు నేను భేదపడితి నని యొకరును గాంధీమహాత్ముని యస్పృశ్యతాసమన్వయ నాకు విచారమును గలిగించుచున్నదని యొకరును వ్రాయుచున్నారు. అస్పృశ్యత నశించుటకు మాత్రగ కక్ష లభివృద్ధి జెంది యైకమత్యమునకు భంగముకలిగి స్వరాజ్యప్రచారము వెనుకబడునోమోయను సందియము గలదు. 'వాక్సారమ్యమునకల కార్యభంగము గావించుచున్నందులకు విచారముగా నున్నది' అని నేను స్పష్టముగా వ్రాసియుంటిని. నిందించినందులకు భేదముకలిగని తలంచుట భ్రమ. పూర్వాచారమై యుండువారికి నిందలులే ప్పవనియు నభిప్రాయములను మార్చుకొనవలె ననియు నొకరు హితబోధ చేయుచున్నారు. మార్పులను స్వీకరించుట కట్టములేవును కాలానుసరణముగ సంఘమున నవి ప్రవేశింపగలవు అందు కొన్నిమార్పులు చెడవిగ గొందఱిచే భావించవలెవచ్చును ఒకరి కిష్టమగు మార్పు మఱియొకరి కిష్టముగ నుండదు. విశేషము అస్పృశ్యత కూడదనుచు సహాయనిరాకరణమును గాంధీమహాత్మునకు పరమవైదిగనున్నది. సహాయనిరాకరణ వాదులలో విదేశీవస్త్రధరావాదులను గురించి కాననోల్లంఘనమును గురించి భిన్నాభిప్రాయములు గలవు. రాజకీయవిషయములలో నెట్టిభేదములున్నను ఎక్కువమంది యభిప్రాయము ననుసరించి జరుపవచ్చును. గాని మతవిషయములలో యావశ్యక పద్ధతి నిశ్చయితే నే పనికిరాదని నిశ్చయముగా చెప్పవచ్చును. హిందూదేశమున నిగదన కెందరోరాజులు ప్రభుత్వముచేసినారు. మనమతముగాని మన కుల సాంఘిక కట్టుబాట్లుగాని నడవక సాత్వాత్మ్యదేశములకు నేటికిని మన వర్ణాశ్రమభర్తపద్ధతులు నే దెట్టివన్నీరి యందున్నను మాధ్యమ్యకులగు నుండి ఆచ్చుటి కార్యక సమన్వయల పరిష్కరించుటకు నీతి నభివృద్ధిచేయుటకు చాలియున్నది.

భిత్తకారులు వ్రాయుచున్నార ఈవ్యాసము లొకరిని దూషించుటకు ద్వేషింపబడినది కాదు. సహాయనిరాకరణపద్ధతులను గురించి నాయభిప్రాయమును వెల్లడించుటకే యుద్వేషింపబడినది నేను భేదాభిప్రాయములు గలవారిని నిందింపబూసలేదు అట్టి భేదాభిప్రాయము లెప్పుడు సంఘముననుండి తీసును గనుక నీచగృహితితో విమోచించుచున్నాను.

వెద్దిభోట్ల వీరయ్య లి. వి. ఎల్.

గాంధీమహాత్ముని జన్మదినము

ఆంధ్రుల విష్ణుకృత్యము

గాంధీమహాత్ముని జన్మదిన మహాత్మ్యమును ఈనెల 30-వ తేదీని దేశమెల్లట జయప్రదముగా జరుపుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవిషయము అందరికిని తెలియును గదా! ఆనాడే గాంధీమహాత్ముడు ప్రవచించిన ప్రకారమువిదేశీవస్త్రబహిష్కారము మత్తుపదార్థముల నిషేధములు ముగియవలసియున్నవి. భారతజాతి, కంతకును ఆపారకళంకము నాపాదించుచున్న ఈ సమన్వయ లెంటిని మనము పరిష్కరించినగాని స్వరాజ్యసౌఖ్యము ననుభవించుటకు మన మేమాత్రము అర్హులము కాబాలమని గాంధీ మహాత్ముడు దేశమంతటను చాటుచున్నాడు.

మహాత్ముని కోరికల కొనసాగించుటకు మన విశిష్టమన్వయ పట్ల చాలవరకు పనిచేసితి మనియే చెప్పవచ్చును. కాని అంతటితో తృప్తిపడిన లాభములేదు. ఆంధ్రదేశమున పలుపొట్ల విదేశీవస్త్రముల కరకు లెక్కకు మించియున్నది. దేశాభిమానులవని, దేశనాయకులవని చాలాకొనబడు పెద్దమనుష్యుల నేకులు విదేశీవస్త్రముల నింకను భరించుచునే యున్నారు. కల్లు సారాయి మొదలగు మత్తుపదార్థముల విక్రయము సంగతి వేరుగా చెప్పవలసివచ్చునదిగా! పలువురు కల్లుపాలనాదీ ఇంకను విచ్ఛలవిడిగా వానిని ప్రజలకు నమ్మచు నేర్చుచు గానంచించుచున్నారు.

ఇట్టి పరిస్థితులలో గాంధీమహాత్ముని జన్మదినమహాత్మ్యమును మన మేవిధముగ జరిపిన మహాత్ముడు సంతృప్తి జెందునో ఇప్పటినుండియే ఆలోచించుట క్రయస్కందము

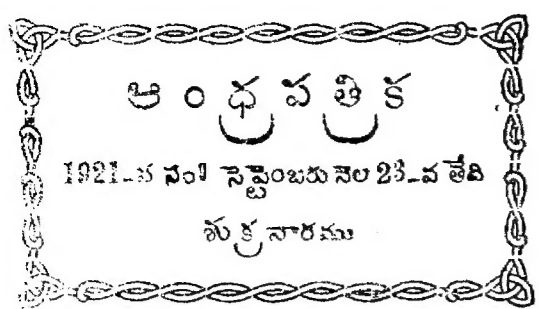
విదేశీవస్త్ర బహిష్కారము, మత్తుపదార్థముల నిషేధము పూర్తియైన గాని అసహాయాద్యోగ ప్రణాళిక... లి తక్కిన సూత్రములను కార్యరూపమున తెల్పుటకు సహజమే దేశమాత్రము అంగీకరించజాలదు. తక్కినసూత్రముల జయప్రదముగా కొనసాగించుటకు మనకు తగినంతక క్రియున్నదా లేదా అనువిషయము గాంధీమహాత్ముడు మనల నీవిషయములలో పరీక్షించుచున్నాడు.

ఇక ఊరక బట్టల వర్తకులను కల్లు దుకాణపుదారులను బాధించుటవలన ఏమాత్రము లాభములేదు. ఈవిషయమున మనము నిశ్చయము కావలయు నన్న విదేశీవస్త్రములను ప్రజల కొన నీయకుండచేయవలయును. ఖద్దరుబట్టలు అన్నివోట్లను విక్రయమునకు దొరకునట్లుల తగినసదుపాయములను కాంగ్రెసువారు వెంటనే చేయవలయును. తాళ్ల యనములు తమకు సంబంధించిన తాళ్లనుండి కట్టును గీయనియకుండ చేయవలయును. ఇట్లుచేసిన నష్టము వాటిల్లు నని తాళ్లయజమానులు భయపడవచ్చునది. తెల్లమును దీయు యంత్రాకారము లనేకములు మన ప్రాంతములలో గలవు. యంత్రాకారాధిపతులతో కట్టుబాట్లుచేసికొని తాళ్లరసము నుండి తెల్లమును తీయించుటకు సదుపాయములు చేసి ఈ విషయమున కట్టుదిట్టము చేసిన బాగుగా నుండును.

వీనియందు మనము సమర్థులమని చాటినయెడల మహాత్ముడు మనకోరిక సంగీకరించి కాననోల్లంఘనమును మనప్రాంతములలో ప్రవేశపెట్టుటకు తప్పక అంగీకరించెదరు. కావున దేశీయముల యా విషయమున ఎట్లుల పనిచేయుదుకో మాదకలసి యున్నది. వారి ప్రయత్నములకు భగవానుడు తోడ్పడుగాత !

వి. ఎన్. శర్మ

17.9.21 శనివారము నాకు ఆ తిథి గ్రామముగారి సింగువులు నునామ్మదేవులు దేశకష్టముల మోలానా మనామ్మగారి గారి ప్రవాసము చిరకాలములో విడుక్తి బొందుటకును వారివీధి జయరాజగృహముల కొరకును ప్రార్థనలు చేసి గ్రామములందు భజనలుచేసి సాయం కాలము సంతరిజారులో బహిరంగరథము జరుపబడెను. ఈగండగృహున నిచ్చిన యపవ్యాసములవీడ నాగ్రామములోని చాకలివలంబులు యావనగొండి త్రాగుడు బహుకెడ్డపనియని గ్రహించి వారిలో కల్లుగాని సారాయిగాని త్రాగినవారికి కఠినమైన అయిదురూపాయలు 20 రూపా విధించుటకు గాను వ్రాసినవారిని బట్టివాసికి ఒకరూపాయి బహుమతి చేయవచ్చుననియు లింగ్లముచేసికొని పంచాయితీ పెద్దమనుష్యులను యెమ్మకొనియున్నారు.

ఆంధ్ర దేశ ప్రాముఖ్యము

ఆంధ్రదేశప్రాముఖ్య మిప్పుడు వెల్లడియగుచున్నది. ఆంధ్రులు తలపెట్టిన మహాద్యమము, సఫలమగుచున్న దనుటకు, నిదర్శనము లెన్నియేని గలవు. భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర విభజనసూత్రమున, హిందూదేశమున కెరుకవరచినది ఆంధ్రులు. ఆ సూత్రము ననుసరించియే, స్వరాజ్యసంపాదనమును వికాసము జూపుచున్నది. ఆంధ్రులు క్రమపాదించిన సూత్రము, జాతీయ సమావేశములందే గాక, అధికార సమావేశములందు సముతము ప్రాముఖ్యము బడయుచున్నది. పరిపాలనాసామర్థ్యమునకు ప్రత్యేక సఫల మగుట యావశ్యకము. ప్రత్యేక మాతృభాషాద్వారా స్వేచ్ఛగ వెల్లడియగును. భాషకును పరిపాలనమునకును కల సంబంధము, సన్నిహితము. భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రవిభాగమున కోరుటకు, ఆంధ్రు లీ సంబంధమును ఆధారముగ గైకొనిరి. కా.చి ఎన్. కర్కం, హిందూదేశమున నాచార్య కాననసభ యందువ్యక్తపరచిరి. దీనినిమాంటాగుగానునై తము గుర్తించినట్లు, పారిశ్రేణికయందు గనుపించెను. నూతనరాష్ట్రనిర్మాణమునకు, కాననసభయందలి భాషాభాగపు క్రమనిధులలో సభిక్ సంఖ్యాకులు సోలినచో ప్రభుత్వకార్యదర్శి దాని సాధారణముగ గైకొని విచారణసంఘము నేర్పాలుకేయవచ్చునని, జాయింటు కమిటీవారు తమ రిపోర్టునందు సూచించిరి. భాషకును, రాష్ట్రమునకును కల సంబంధమును డి. బి. రామచంద్రారావు పుత్రులు గారు తమ సామర్థ్యమునకు జాయింటు కమిటీవారి కెరిగించిరి. నూతనరాష్ట్రనిర్మాణమునకు సంస్కరణము, కమిటీవారు ఏర్పాటుకేయవలెను, ఆంధ్రుల ప్రభుత్వములే మాఖ్యకారణములగుటకు సందియములేదు. మొట్టమొదట నిష్ఠాభావనసభలో రాష్ట్రవిభజనవిషయము చర్చి నమలుటట్టి, ఆవిషయమున కెట్టిప్రాముఖ్యము గలిగెనో గ్రహించవచ్చును.

పాదము, సర్. విలియం విక్ శెంటుగారుమాత్రము, ఈవిషయ మింతప్రాముఖ్యమైనదని గ్రహించబోయెను. ఇది కేవలసిద్ధాంతవిషయ మని యూహించెడు. దీనినిసూచించునట్లు, కాలపారణముని చెలిపెను. పునర్నిర్మాణమున కిదియూ ధారమని నాటికి చెలియలేదు. పరిపాలనము ప్రజలకు కావ్యత సహించవలెవరకు, పునర్నిర్మాణమునకు కేవల బోధనకే నగునని యూహించియుండవచ్చును. భాషాసభ్యులు మాత్ర మిటువలెనక, నాగుల సభనకును పంపించిరి. రాష్ట్రీయరాష్ట్రత్వములకు వ్యతిరేకములగు కోర్కెలను కనుగొని, విప్లవ రాష్ట్రవిభజనమునకు గడంగవలయునని, నాగుల సభ ప్రతిపాదించిరి. కాని, రాష్ట్రవిభజనసూత్రమున నాచ్చి, భాషాసభ్యులలో పరిశ్రమ వ్యాకులు కనిపించి గుండలుగురు, విశాంత్యుతో వా రీశ్రమస్వయ పరిపాలనమునకు కారణ

ముని ఎంచవచ్చును. ఆంధ్రుల యువదేశము అధికారసమావేశములలోకన్న, ప్రజాసమావేశములలో నెక్కుడు బలముగ నాటుకొనినది. వారి సంకల్పబలమే ఇందులకు ముఖ్యకారణము. వారి యుద్దేశములను దేశమందంతటను వెల్లడికేయుటకు ఆంగ్లదైనికపత్రికలుసహాయము కేయలేదు. ప్రభుత్వ కార్యాలయములందు, వారిపలుకుబడియత్యల్పము. జాతీయమహాసభయందు చాలకాలమువరకు, వారి సంగతిని గుర్తించరయిరి. మద్రాసు రాష్ట్రీయసభయందు, వారికోర్కె నిరాకరింపబడెను. పలుతావులందు, వారు ఉద్యోగములకోరకు ప్రాకులాడుచు న్నారను దురభిప్రాయము వ్యాపించెను. కాంగ్రెసు సభను ఆంధ్రదేశములో జరుపుటకు సముతము ఏర్పాటులు జరిగినవిట్లు, అవి విప్పుములయ్యెను. ఈ రీతిని ప్రతికూలకరిస్తే తలెన్నియేని, తటస్థించి ఆంధ్రుల కోర్కెలకు విప్పుముల గలిగించెను. కాంగ్రెసుసభలో ఆంధ్రుల కుచితస్థానములభించుటకు ఎంతకాలమో వేచియుండవలసివచ్చెను.

దైవసహాయమే, ఆంధ్రుల కెక్కుడుగ తోడ్పడినది. కాంగ్రెసుసభలో, ఆంధ్రులకు ప్రత్యేకరాష్ట్ర మొసగబడెను. ఆంధ్రులతోబాటు మిగిలిన భాషాప్రజలు గూడ ప్రత్యేకరాష్ట్రములను కోర మొదలిడిరి. తుదకు హిందూదేశమునంతట కాంగ్రెసుసభవారు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములుగ విభజించవలసి వచ్చెను. ఫలితమేమయినది? కాంగ్రెసు కార్యములలో వెనుకబడిరిని దలచిన ఆంధ్రు లిప్పుడు ముందడుగువైచుచున్నట్లు గుర్తించబడినది. ఇటులనే భాషానుబంధముగల ప్రజలెల్ల, తమ విశేషాత్సాహము జూపుచు, మాతృదేశ సేవ నొనర్చుచున్నారు. బీహారు, ఆంధ్రదేశములలో జాతీయోద్యమోత్సాహ మధికముగ నున్నదని, గాంధీమహాత్ముడంగీకరించియుండెను. బీహారురాష్ట్రము భాష ననుసరించి ప్రభుత్వమువారిచే నిర్మితపడినది. ఆంధ్రరాష్ట్రము, భాషానుబంధము ననుసరించి ప్రత్యేక రాష్ట్రముగ నెల్లరచే గుర్తించబడుచున్నది! జాతీయ జీవితమున ఆంధ్రులకు ప్రాముఖ్యము గలిగినదానిగ, దాని గతి త్వరిత మయ్యెను. కాంగ్రెసురాష్ట్రములు భాషల ననుసరించి ఏర్పడుటచే దేశభాషలలో ప్రచారము జరుగుట కనుసంబధ మయ్యెను. ప్రజలు జాతీయోద్యమరహస్యములను గ్రహించుటకు వీలయ్యెను. రాష్ట్ర సమావేశ కార్యక్రమము, ప్రజలకు తెలుక సగోచరముగ నుండెను. వివిధభాషాప్రజలు కలసి నపుడు, ఆంగ్లభాష నుపయోగించక దప్పదను నెవముచే, కార్యక్రమ మంతయు నాభాషలో జరుగుచుండెను. మండలసభలుగూడ గతానుగతముగ నాంగ్లభాషను వాడుచుండెను ఆంధ్రదేశ మీ యాచారమును దప్పించుటకు, రాజకీయాధిపత్యములలో మాతృభాషకు అగ్రస్థాన మిచ్చెను. కాంగ్రెసుసభయందు సముతము సాధ్య మగునంతవరకు దేశసామాన్యభాషలో కార్యక్రమమును జరుపవలయుననువిషయ మిప్పుడు అంగీకరింపబడెను.

ఆంధ్రుల పరిశ్రమవలన, భాషా సాంప్రదాయముల నాధారపడుచుకొనుటచే జాతీయతను భంగము కలగవలదు దురభిప్రాయము కొలగి పోయెను. భాషానుబంధము, జాత్యైక్యమునకు భంగము కలిగించుటకు మారుగ దానికి సహకారి యగునను తత్వము భృతపడెను. భాషానుబంధము గ్రహించి ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వమును జూపిడి ప్రజలే జాతీయోద్యమమును వ్యాపింపజేయుటయందే విశేషాసక్తి గడుజలచుట, ఇందుకు ప్రబలనిదర్శనము. స్వరాజ్యోద్యమవికాసమునకు

ఆంధ్రోద్యమ మంతయు తోడ్పడ ననుటకు సందియములేదు. జాతీయోద్యమము, దేశీయలద్దప్పిని చాలకాలము దేశమువెలుపల నిలిపియుంచెను. స్వరాజ్యసంపాదనమునకు, పార్లమెంటుసభవారి సహాయమాశించబడెను. అన్యదేశముల సానుభూతినిసంపాదించుటకు కొంతకాలము గడచిపోయెను. పాశ్చాత్యదేశములలోనున్న జాతీయత నీదేశమున నెలకొల్పుటకు, జాతీ, మత, భాషాసాంప్రదాయములను నిరాకరించినగాని లాభము లేదని, రాజకీయసంస్కర్తలు చాలకాలము బోధించుకొడంగిరి. ఆంధ్రోద్యమము, దేశీయలద్దప్పిని వెలుపలి నుండి దేశముపై మరల్చెను. దేశసాంప్రదాయములను విడనాడక వానిని ఆధారపడిగొని ముందుకువచ్చు సులభసాధ్యము, ఆంధ్రోద్యమము బోధించెను స్వతంత్ర నాధారపరచుకొనియే, మోక్షము బడయవచ్చునను సత్యమును ఆంధ్రోద్యమము బలపరచెను. ఉదాహరణపూర్వకముగ జూపెను. ఆంధ్రదేశముపై నిపుకందను తమ దృష్టిని ప్రసరించుచున్నారు. అధికారులద్దప్పిలో ఆంధ్రదేశము ప్రాముఖ్యము బడయుచున్నది. దేశ నాయకుల దృష్టిలో ఆంధ్రదేశము ప్రాముఖ్యము బడయుచున్నది. భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రనిర్మాణము ఆచరణయోగ్యము గాదని తలచిన సర్. విలియం విక్ శెంటు గారు సముతము, ఆంధ్రరాష్ట్రనిర్మాణావశ్యకతను గ్రహించెను. ఆంధ్రదేశ మత్వంతే ప్రాముఖ్యము బడయుచున్న యీ సమయమున ఆంధ్రసభలు గూడుచున్నవి.

దేశమునం దిది యత్యంతసాధిక సమయము. నాయకు లొకరివెంట నొకడు నిర్భూతములపాలగుచున్నారు. భావికర్తవ్యమును సూచించగల ప్రముఖులు, తమస్వేచ్ఛకు కోల్పోవుచున్నారు. అయినను దేశము నిరుత్సాహము జెందలేదు. కట్టుదలను విడనాడలేదు. స్వరాజ్యోద్యమనిర్వహణము నాయకులహస్తములను వనలి, ప్రజల హస్తములలోనికి దిగినది. నాయకులు పాటుబడునది, ప్రజలనిమిత్తమేగద. అందుచే, వారు ఉపదేశము గావించగలుగుదురు. ప్రజలను కొంత దూరము నడిపించి తమతోగూడ దీనికొనిపోగలుగుదురు. ప్రజల స్వతంత్రత్వక్షిని స్తంభింపజేయక వారియంతట వారు ముందుకు నడచుటకు నాయకులు సహజముగ ప్రోద్బలపరచెదరు. అందుచే నాయకులు నిష్పంధింపబడుచున్నను, ప్రజలు తమకార్యముల నిపుడు కొనసాగించుకొనుచున్నారు. ఆంధ్రదేశ మీ తగుణమున, భరత పర్వమునకు మార్గదర్శకముగ నుండగలదు. ఆంధ్రోద్యమము ప్రజలనుండి యుద్భవించెను. నాయకులను తనవంకకు లాగుకొనెను. దేశీయత్వని మరలించెను. నాయకుల ప్రాముఖ్యముచేగాక, స్వీయశక్తివలననే, ఆంధ్రోద్యమము వికసించెను. దేశనాయకుల స్వేచ్ఛకు తొలగించుచున్న నీతరుణమున, స్వీయశక్తిని గ్రహించిన ఆంధ్రులు గమ్యస్థానమును త్వరలో జేరుటకు మార్గముల నరయగలుగుదురు. నాయకులు లేకనే, ఆంధ్రదేశము ప్రాముఖ్యము బడసెను. నాయకులు లేకున్న సమయములందుగూడ, ఆంధ్రదేశము ముందుకుబోగలుగును. ప్రజలనుండియే స్వపరిపాలనశక్తియుద్భవించవలయును. ప్రజలే సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధికి తోడ్పడగలుగుదురు. ఆంధ్రసభ అందుచే, జాతీయోద్యమమును ప్రజలువారియంతట వారు కొనసాగించుటకు మార్గములేవి గలవో వాని సస్వేషింపవలయును. ముఖ్యపరము లగు వానిని వెలునెట్టగవలసవలయును. ఆంధ్రోద్యమమును అన్యసహాయము లేక జయప్రదముగ కొనసాగించిన ఆంధ్రులు, స్వరాజ్యోద్యమసాఫల్యమును సులభముగ నెరవేర్చు

ఆంధ్ర మహాసభలు

ఈనెల ౨౪, ౨౫, ౨౬ తేదీలను బరంపురము నందు గూడును

ప్రతినిధుల కల్లుము రూ. 1, భోజనము దినమునకు రూ. 1, ప్రేక్షకుల టిక్కెట్టు 8 అణాలు.

గలను. ఆంధ్రదేశ మిదివరకు బడసిన ప్రాముఖ్యమునకు ఎక్కువ ప్రాముఖ్యము నికమిద బడయగలదు. వారి సంకల్పబలమువలన, ఆంధ్రదేశము మెట్లు సఫలతగాంచెనో, స్వరాజ్యోద్యమములనే సఫలత గాంచగలదు. బహుపురాంధ్రసభలు ఆంధ్రుల సామర్థ్య విజృంభణమునకు పోషకుగాత!

హైందవ శాసనసభ: గ్రాంటులు

సిమ్లాలో జరుగుచున్న హైందవ శాసనసభలో, ఆర్థికసభ్యులగు హెయిలీగారు సజ్జెమెంటరీ గ్రాంటులను కొన్నింటినిగోరి. వానిలో నొకటి రెండు గ్రాంటులకూర్చి కొంతవాదముజరిగెను. మిసిలేనియన్ హెడ్డుకింద, 451000 రూపాయల గ్రాంటుగలదు. ఆ మొత్తములో గా. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారికి ఫిజీషియన్లకు వెడలునిమిత్తము ఒకగ బడిన 5000 రూపాయల గ్రాంటును తీసివేయవలసినదని, కృష్ణస్వామిరెడ్డిగారు ప్రతిపాదించిరి. శాస్త్రిగారిని ప్రభుత్వోద్యోగ ప్రజలు భావించుచున్నారనియు ఆ యభిప్రాయము ప్రబలించుటకు ఆ మొత్తమును తీసివేయవలయునని తాము గోరితిమనియు, రెడ్డిగారు చెలువగ దాక్షిణ్య సప్రూగారు వారిని కడుతీవ్రముగ మందలించిరి. జమ్నాదాసు ద్వారకదాసుగారు తమకోపము నసలే పట్టజాలకబోయిరి. అభిప్రాయభేదమును తెలిపినంతమాత్రమున, దురుద్దేశము నారోపించుట సప్రూగారికి పాడిగాదని, టి. రంగాచార్యులుగారు నుడిచిపెట్టి శాస్త్రిగారి నియామకము, శాసనసభవారీచేగాక ప్రభుత్వమువారిచే గావించబడినందున, ఈ గ్రాంటును అంగీకరింప విలులేదని, మజందారుగారు నుడిచిరి. తుదకు జమ్నాదాసుగారిని సంబోధ మెట్టుటకు తానీ సవరణను ఉపసంహరించికొనెదనని, రెడ్డిగారు చెలిపిరి. ఆంధ్రదేశమునగల హిందూదేశ విద్యార్థుల స్థితినిగూర్చి విచారించుటకు, ఒక సంఘము పంపబడియుండెను. ఆ సంఘమువారు తమ విచారణను పూర్తిచేసిరి. సభ్యులలోకొందరి దేశమునకు తిరిగివచ్చిరి. ఇదివరకు తలచినప్రకారము, వారిదేశమున మరల విచారణను ప్రారంభింపవలసియుండెను. అందునిమిత్తము హెయిలీగారు 2 లక్షల రూపాయల గ్రాంటును కోరియుండిరి. దానిని, అసలే దీసివేయవలయునని, సమర్థుగారు ప్రతిపాదించిరి. సభ్యులనేకులు సమర్థుగారితో నేకీభవించుచు, ప్రసంగించిరి. ప్రభుత్వకక్షమున మాఫీగాదను, మార్పుగాదను గ్రాంటుకోరకు కట్టుబడలతో వాదించిరి గాని ప్రయోజనము లేక జూయెను. 46 వందల సమర్థుగారి కనుకూలముగను, 37 వందల ప్రతికూలముగను వోటుకేయుటచే, 2 లక్షల గ్రాంటు పూర్తిగ తొలగింపబడెను. హిందూదేశ విద్యార్థులకు విచారణసంఘమువారి సలహాను పొందెడి యదృష్టము లభింపకు గద!

గాంధీమహాత్ముని పర్యటనము

గాంధీమహాత్ములు ఆంధ్రదేశమును మరలొకమారు సందర్శించెదరు. వెనుక ఉత్తరప్రాంతములను దర్శించిరి. ఈమారు దక్షిణకశ్మీరు భాగములను వీక్షించెదరు. తిరుపతికి రాజోవు మంగళవారమున వెడతెదరని, సర్వోత్తమరావు గారిదివరకు ప్రకటించిన కార్యక్రమమున గలదు. అక్కడనుండి కశ్మీరమాంధ్రదేశమునకు వెడతెదరు. కశ్మీరమాంధ్రదేశము, కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును పట్టుదలతో కొనసాగించుచున్నది. స్వదేశప్రతిపక్షము బూని, నూలుకరిశ్రమయందును, నేతపరిశ్రమయందును ముందుడుగుపై చుచున్నది. ఇంతియ

గాక, మద్యపాన దుర్భాషమును తొలగించుట యందు, కశ్మీరమాంధ్రదేశము మిగిలిన ప్రాంతముల కన్న ముందుగనే పట్టుబడి, సంతత కృషి నలుపుచున్నది. గాంధీమహాత్ములు, కశ్మీరమాంధ్రదేశ కార్యక్రమము జూచి సంతసించగలరు. గాంధీమహాత్ముని కర్మనముచే, కశ్మీరమాంధ్రదేశ వాసులకార్యదీక్ష ఇంతకు బలపడునని తలంచెదము. తిరుపతి, తనభర్తమును ప్రశంసార్హముగ నిర్వహించినది. తిరుపతి వేంకటేశ్వరునికి వాసస్థానము. ఆంధ్రులకే గాక, భారతీయులందరికీ యాత్రాస్థానము. అట్టిక్షేత్రమున గాంధీమహాత్మునకు జరిగెడి సన్మానము, దాని ప్రాముఖ్యమున కనుగుణముగ నుండునని యూహించెదము ఈమారు పర్యటనముతో గాంధీమహాత్మునికి ఆంధ్రదేశ పరిస్థితులు పూర్తిగ బోధపడగలవు. ఆంధ్రుల సంఘీభావమును బలపరుపగలవు. ఆంధ్రమండలము లన్నిటియందును, జాతీయోద్యమము బాగుగ వ్యాపించియున్నటుల ఇందుమూలమున వెల్లడియగును. ఉత్తరప్రాంతములందువలె, నీ ప్రాంతములందును గాంధీమహాత్మునకు హృదయపూర్వకముగ స్వాగత సన్మానములను ప్రజలొసంగి చరితార్థులగుట యుక్తము.

ఆలీస్థాదరులతల్లి

సందేశము

గాంధీ మహాత్మునకు: "తామపంపిన తంత్రి వార్త చేసినది. నాకమాదలను బట్టికొన్నందులకు ఎంతమూలము వివాదము సాంబంధించెను. వీరిని పట్టుకొనినంతమాత్రమున కార్యక్రమమున కలాచి భంగము జరుగకూడదు. రెట్టింపుకల్పితమే, సామర్థ్యముతోన పని జరుపవలెను. నేను ఇంచుమించుగ మంచును పట్టియున్నను, చేపములో ప్రాణమున్నంతవఱకు నేను పని చేయుటకు సిద్ధముగా నున్నాను. భగవంతుడు మనపక్షపాతియై యున్నాడు."

కుమారులకు: "వైద్యముగ నుండును. మీ కేకావలె యుండలేదు. భగవానుడు మీకు సహాయుడైయున్నాడు. మహాత్మునియొద్దకు వివాదము పొందకూడదు. కాని అతడు భీరచిత్తుడైయుండవలయును. ప్రియతనయులారా, వైద్యమున విదనాడక కష్టములన్నీటిని మందహాసుతో భరింపుడు." బొంబాయి, కౌండిల.

మహాత్ముదాలీగారి సందేశము

మాలానా మహాత్ముదాలీగారి సందేశమును మోక్షి. ఏ. హనుమంతునిగారు ప్రకటించిరి. నా కత్తింకరేమాన్యుమెందు నాయకులగు మాలానాగారిని పట్టుకొనుటకు ముందు ఈ సందేశమును దేశీయులకు హిందూమహాత్మునిసాదరుల కందజిరి తెలియుచుపడవలెనని నాకు కాజ్ఞాపించిరి. నాపట్టుకొరమమున ప్రేమను కలవాడందరును, నన్ను పట్టుకొని నపుడు చాలకాంతమును చూపవలెను. వారు తమప్రేమను వెల్లడించుటకు ముందే మార్గములు కలవు. మహాత్మునియొద్దకు తియ్యగల దాని సంతను స్వీకర్త సహాయునిగిరి అంగారా ఆయుధ విద్యాభివృద్ధికి పంపవలెను. విదేశీ బట్టలను పూర్తిగా వదిలివేసి శుద్ధస్వదేశీబట్టలనే కట్టుకొనవలెను. నన్ను పట్టుకొనుటవలన నామిత్రుల త్యంత వైద్యముతో చాస్త్రస్థ విద్యోగి నును ఆ సహాయోద్యమమును పదిరెట్లు ధిక్కరీతుతో ననుసరింపవలెను. కవినకానములకు చలించగూడదు. ఈధర్మప్రయత్నమున భగవంతుడు మహదాకర్షణముల నొసంగి రక్షించు నను సంతృప్తివిశ్వాసమును కలిగియుండవలెను. ఇన్నాఅల్లాదియము నిశ్చయము. విజయము దృఢోచరమగును.

వైద్య అనునదియే మహాత్ముదాలీగారి సందేశము. వాస్తవము మహాత్ముదాలీగారిని పట్టుకొనినట్లును మిట వారి మారుటకు నాకు సంతోషం నామోటుగా కిరి. అనుమతి యివ్వబడెను. గండునిమిత్తము ముమ్మరమున వారితో ముచ్చటించితిమి. సైనికదేశమును వారుగట్టగా భ్రష్టపరి. అతిథులు జాతీయ మహాత్మునియ విశ్వవిద్యాలయమునందలి యుపాధ్యాయులవలన విద్యార్థులకును తమప్రేమను తెలుపగోరి. "ఆలిమరు నే నేనునివాసముగా నేర్పరచుకొంటిని. నేనులేని కాలమున నాభార్య ఆచట నుండదు" అని చెప్పిరి. నేను నావిడ్వలతో ఆలిమరులోనే నివసించెదను. ఆలిమరు విశ్వవిద్యాలయములోనివారిసందర్శని విడ్వలవలె నానందించెదను. ప్రయాణముగోరకు నేనెచటికేగవలసివచ్చినను స్త్రీలకు హాదించుటకు సంసిద్ధుడయ్యెదను. ఆలిమరు ప్రధానస్థానముగా నుండగలదు అని ఆపిద పత్ని భర్తసన్నిధిని నుడివెను. మాలానా మహాత్ముదాలీగారిని పట్టుకొనుటచే చెన్నపురి బాధానిలోనున్న వాగ్దేయరామచంద్రుల దీక్షమంత్ర ప్రబలినది.

వారు సర్వసమర్థులు మొత్తము సంసిద్ధులు దేశీయనం దితరభాగములలో పని చేయుదాన్ని ఆలిమరు జాతీయవిశ్వవిద్యాలయము వారుగూడ నిటులే దీక్షితులని తెలియగలదు. వేగంసామోదా గారు 5 లోజులు విరామములేకుండ చెన్నపురిలో హిందూమహాత్మునిస్థలనభలం దుపవసించిరి. చెన్నపురి జాతీయపాఠశాలను ప్రారంభించవలెనని, ఇప్పుడు బొంబాయికేగుటకు మహాత్ముడనుమతించినందున 22 వ తేదీ యందుయమునకు వేగంసామోదాగారును నేనును బొంబాయిచేరితిమి. 23 వ తేదీకాల్రికరాచీకివెళ్లి అచ్చట విచారణను ఉపసంహరించెదము. అని నాయకుగారు బొంబాయినుండి 22 వ తేదీకి కంఠింపెరి.

స్థానిక వార్తలు

ఆంధ్రసభలు:— మదరాసునుండి కా. నాగేశ్వరరావుగారు, గద్దె రంగయ్యనాయకుగారు పిన్న కలకత్తా మెయిలులో బరంపురంకు బయలుదేరి.

నిమ్నజాత్యుద్ధరణ సంఘము:— ఈ సంఘ యాజమాన్యముక్రింద వ్యాసరూపిలోని రామదాసుహాల్లో బ్రహ్మానందస్వామి 25 వ తేదీ ఆదివారం ఉదయం 8-80 గంటలకు శ్రేయోభివృద్ధి మార్గమునుగూర్చి యుపన్యసించెదరు.

విశ్వవిద్యాలయ పట్టప్రదానోపన్యాసము:— నవంబరు 10 వ తేదీకి బసవగుమ్మ మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ పట్టప్రదాన సమయమున సి. రామలింగారెడ్డి, యం. యోగారావు వ్యవించుట కంగీకరించిరి.

మైలాపూరు సంగీతసభ:— ఈ సభ యాజమాన్యముక్రింద మైలాపూరు జి. యెస్. వి. యెస్. మూర్తులుహాల్లో తిగనాలూరు వాస్తవ్యులగు బ్రహ్మశ్రీ వశీష్టభాగవతాచార్యుగారు మారుతివిజయమును హరికథా కాలక్షేపము చేసెదరు.

ప్రవచనవ్యయము:— ప్రవచనసంఘమునారు విచారించగల మద్రాసులో ఆగస్టుమాసములోకన్న నూటికి 75 రెట్లు ఖర్చు అధికముగ పున్నది. దీనినిబట్టి చూచిన బొంబాయిలో కంటే ఖర్చుకొంచెము అధికముగ గన్నట్లుచున్నది. బొంబాయిలో ఆగస్టుమాసములో నూటికి 80 రెట్లు యెక్కువాయెను.

రాయపురము ప్రవృత్తశాల:— విశాఖ పట్టణము వైద్యశాలలోని విద్యార్థులు, తెల్లని స్వదేశీబోషలను భరించుటవలన రూపాయి 150 వందల విద్యార్థులను సౌకర్యాధికార వెదల గొట్టి సస్యించు చేసి సమాచారము తెలిసి, రాయపురమువైద్య విద్యాలయలో విదేశీయము కలుగజేసిరి. ఈవిషయమై యోచించుటకు వైద్యవిద్యార్థులు సమావేశమగుచున్నారని తెలియచున్నది.

ప్రాంతీయరు పోరాటము

(లండను ప్రెస్సుపత్రికి)

లండను ప్రెస్సుపత్రికి సిద్ధాంతిభావము ప్రతికూల ప్రాంతీయరు సమస్యను గూర్చి యీ క్రిందివిధముగ వ్రాసెను:— మన కమియటీ గల సంబంధములు.

ఇప్పుడు భారత రాజనీతిని సమగ్రముగా ప్రధానముగా వ్యాపారమునకు ప్రాంతీయరులదియు, ఆర్థికమునకు ముడియు నైయున్నది. ఆర్థికమతయు నది (మింగివేయుచున్నది. దీని మూలమున యుద్ధములో జరిగినవ్యయంల పూర్వకమునకుగాని, కొత్తవ్యయములకు జేయుటకుగాని కొన్ని కాఖలు డబ్బులేక మూలబడి పోయినది. మిలిటరీవ్యయ పెక్కువ యగుట కిదియే ముఖ్యకారణము.

ఈ సమస్యను రెండు విధముల నాలోచింపవచ్చును. ఒకటి, ప్రాంతీయరు సమస్య మూలమునకును నివసించు జాతులను, రెండవది ఆర్థికస్థానము వారి యుద్ధములవలనను ఆశయములవలనను గల్గిన స్థితియైయున్నది. ప్రాంతీయరు రాజ్యాంగమును గూర్చియింగ్లీషువారి రెండుమాత్రమును చెలియకుండునను, భారతప్రజలుగూడ ఆదేశితిగానున్నారు. దీనికి కారణము భారతభూవిస్తారముచే నున్న ప్రభుత్వమువారు భారతీయరాజ్యాంగనేత్రులకు యీ విషయమును గూర్చి చెలువపండునుండుటయై యున్నది. ఇంతే కాక యీ భారత రాజనీతిజ్ఞులీ విషయములోనేమాత్రము నుత్సాహమును జూపి యుండలేదు.

ఇదివరకు కాన్సిలు సభలలో నెవరికిని చెలియకుండ ప్రాంతీయరు వాదులు చచ్చులు సలిపి యుండిరి.

ఇప్పుడు భారతదేశములో నీవిషయము మూతప్రజాప్రతినిధుల విమర్శమునకు పాత్రమైనది. కాన ప్రాంతీయరుసమస్య భారతదేశమునకును గ్రేటుబ్రిటనుకును ముఖ్యముగ గమనించవలసినవిషయమై యున్నది.

ప్రపంచమున గ్రహించవలసిన విషయమునరియైన ప్రాంతీయరులేకుండుట. 19 వ శతాబ్దములో లాన్సడౌనుగారు రాజప్రతినిధిగనున్నపుడు ఆర్థికస్థానమునకును యిండియాకు దురాన్ధులైన సరిహద్దుగనుండెడిది. అనగా పర్షియను ప్రాంతీయరులో రోబులువద్దనుండి నెద్దయనుకయెడారిమారుగా చెల్వవిస్తానములోని చాన్సెలర్డలమారుగా న్యాయామమవకును, అక్కడనుండి గోమారునదిడు న న న్న దో మాం డి గుం డ ఉత్తరం హిందూకుష్వరకును వ్యాపించియున్నది. కొన్నివార్లు దురండులైన వరకును పోవులైన బ్రిటిషుపరిపాలనా శైకల్యమును తెలియజేయుచును. రోబులునుండిగో నూండివరకునైయున్నది. అంతకుకూడాచీటాం, బానూ, థాల్, అక్కడనుండి కో హట్, కైబర్, మాలకండ్ వీనివలన ఒకలయిన యెప్పడినది.

కాననుసరిపాలన సరిహద్దుకును, దురండులైనవకును మధ్యను అనేకములగు జాతులదేశములు గలవు. చిత్రాల, బాజారు, మొహమండ్లు, టీరా, భిట్టానికు, మహనూద్లు షేరానికు మున్నగునవి. దురండులైన కావలనున్న జాతులను లయనువరకును అమీరు లోబరచుకొనెను. మాన్యపునకున్న జాతులవారు, మేము దురండులయిన విషయమయి పాలనవిధానము నేర్పరచుకొనకపోవుటచేత స్వతంత్రముగనే యుండిరి.

సర్ రాబర్టు సాండియనుగారు బుద్ధికాళముచే తెల్పాచి స్థానములో మిలిటరీ వ్యయము ఎక్కువగ లేకుండ శాంతపరిస్థితుల నెలకొల్పెను. వజీరు స్థానములో మూత్రమట్టుగాదు. క్రిందటి ఆర్థిక యుద్ధములో చాలకష్టముగల్గెను. యుద్ధపు ఒత్తిడిచేత మిలిషియాపద్ధతి పాడైపోయెను. ఏలనగా టాకేలో యలోనచటి రాజభక్తిగల జాతులను సంరక్షింపలేకపోవుటచే మిలిషియావారు వందలకొలది ఓడిచి వెళ్లిపోయిరి. దానివలననే యిప్పుడు కష్టము సంభవించినది. 1919లోగూచిన్ని దండయాత్ర బాగుగనే జరిగెను. కాని టాకేలోజరిగిన లాంగగానే టాంతుకు వెళ్లిపోవుటచేత జరిగిన మంచి యంతయును పాడైపోయెను. టాంతునుండి మహనూద్లుమీదికి తోవరే నని తీర్మానించుటచేత, చాలకష్టము గల్గి పర్వతా రోహరాప్రయాస గల్గెను. ఇప్పుడే ప్రెస్సును విపరీతపరిస్థితులలో గూడ పనిజేయుచున్నది ఇంతలో వజీరులు మరల పైకి లేచిరి. వజీరుస్థానసమస్యముఖ్యముగ ఆర్థికమైనవో ప్రాంతీయరు కష్టముల నివారించుటకు వారు సహాయముచేయుగలరు అనటి జాతులవారు తినుట కేమియును లేకున్నవో, ప్రక్కదేశమును కొల్లగొనేదరు. ఇప్పుడు చేయవలసిన పనిగొడ్డువేసెదమని చెప్పి దక్షిణపశ్చిమస్థానమును జేరుట యై యున్నది. అదికూడను కష్టమే విపరీతముగ పరదలపచ్చి రోడ్లన్నియు కొట్టకపోయి ప్రెస్సుములు ఆర్థికంగానున్నారు.

పరిపాలనవిషయము

ఇప్పుడు సరియైనమార్గ మవలంబింపవలసిన దేమనగా దురండులైనవరకును దేశమును ఆక్రమించుటయైయున్నది. రాకపోకలను వృద్ధిచేయుటయు, తాల్, ఇవాల్, రజ్ మోకనునాం డోలా అక్కడనుండి టాంతునును కలిపివేయుట కొకగొడ్డును నేయవలయును. రబ్బారు, పరాచినారు పీఠభూములలో పటాలముల నుంచవలయును. భాసదారుస్థిమూప్రకారము రోడ్లు సంరక్షింపవలయును. కాన మనమిలిటరీని తగ్గించి అచటిజాతులు పోలీసువారి నెక్కువజేయవలయును. ఇట్లుచేయుటకు ముందు ఖర్చు ఎక్కువగునుగాని పర్యావృత్తిపాలనఖర్చు తక్కువగును. ఇప్పుడు నన్న ప్రకారము నన్నవో దండయాత్రలకు అయ్యేఖర్చులకు అంతులేదు. ఈఖర్చులంతయు ఒక్కరోజుపనికి చేయుటచే డబ్బుంతయును దండయాత్రకును.

ప్రభుత్వమువారిప్పుడు కాబూలులో నుల్లప్రభుత్వతరములు ముగియువరకును ఏమియును జేయజాలరు. వజీరుస్థానము నాక్రమింపవలెనని యొకతీర్మానము చేయబడినది. కాని నెనుకటి తడవ జరిగిన ఊపులవలన అది నిలుచునను నమృతములేదు. ఆ భండవిమర్శకులు సింధునది కీవలకు రమ్మని యందురు అట్లు చేయుట ఆర్థికముగ మించిది కాదు. దిని సరిహద్దుగ నుంచుకొనుట మంచిది కాదు. మిలిటరీఖర్చు మరింత యెక్కువ కావలసియుండును. ఇంజేక నని యొడ్డుజగుటచే ప్రెస్సుమునకు రోదబాధ లేక్కువగనుండును. అవలన నుండు జాతులవారు కుయుక్తుల బన్నుచుందురు.

కానడురాండులైన పద్ధతియే సర్వోత్తమమైనదని బెల్గాచి స్థానము చెల్పుచున్నది. అక్కడ క్లెట్టామూడుపటాలములు దప్ప ప్రెస్సుములే లేవు. కైబర్ ప్రాంతములో నొక జాతివారు ఆస్పృశ్యులుగలరు. వారు పోరుగువారికి లాభముజేయలేకపోగా స్వలాభమునుగూడ జేసికొనజాలరు. వారికి ఇండియా పురోభివృద్ధిలో భాగము నిచ్చుటయే సంస్కరణప్రభుత్వము విజయచంద్రుటకు మూలకారణము కాగలదు.

ప్రపంచమంతటను ఫలితములుగ యుద్ధమువలన, ఆర్థికస్థానమునకును మనకును సంబంధము ముఖ్యమైనదై నది. రుస్సెజునాసిసు యుద్ధములో వారు మాన్యపుననేచిరి. కాలగతినిండిన అమీరుగారు మిగులరాజభక్తితో నుండిరి. శాంతియొనపిదప ప్రావ్యులకుటచే అయన హత్యకావించబడెను. నానిలో దుర్భిప్రాయములు తగ్గిపోయెను. మూడవఆర్థికయుద్ధము యిండియాలో విప్లవసమయమున వచ్చెను. ఆర్థికములు బుడించబడిరి. ప్రాంతీయరులో మాబలములేమి కాబూలువారు దీనిసంతక పరిగణించుటలేదు. సోవియట్టులు మూతప్రచారమును బ్రిటిషుసంబంధములేకుండనే గావించుచుండిరి.

జాకారాలో జరిగినంగతులును, టర్కీయొక్క దురవస్థయును క్రొత్తఅమీరును జాగ్రత్తగ నుండునట్లుచేసెను. ఆయన సంకుచితబుద్ధితో బోల్షివిక్కులదైర్యసాహసముల సందేహించెను.

అప్పుడు కాబూలు డాబుగారికింద నొక రాయబారము పంపబడెను. ఈ రాయబారమును అమీరుగారు మిగుల సత్కరించిరి. ఈ బాయబారులు చేయుపని మిగుల గూఢముగ నున్నది. ఎవరికిని తెలియదు. ఎంతవరకు వారి పనియైనదియు వందలితప్ప యేమియును సరియైనసంగతి తెలియుటలేదు.

ఈ భావము క్రింద జెప్ప మూడువిధములలో నేదో ఒక విధమున పరిష్కారము గావలయును. (1) సంధిలేదు. (2) వెనుకటి ప్రకారమే ఆర్థిక స్థానముతో స్నేహముగల సంధి (3) మనకు అన్ని హక్కుల నిచ్చుసంధి. మూడవది రాజకీయవిజయమేగాని కొన్ని కష్టములు గలవు. రుస్సెజుప్పుడు పడిపోయియున్న నై సర్దికస్వరూపముచే వ్యాపారమును మరల జేయగలదు. కాబూలులో బ్రిటిషుపరినిధి యుండుట మంచిదే. కాని మరియొక నాల్గవ ఆప్తయూధము ఆర్థికముల నష్టముగుదానిని, యిండియాప్రభుత్వమును భయపెట్టుటకు ఆధనులును రమ్యములును బన్నుచున్ను.

కాని యారాయబారమువలన నిరుపయోగమగు సంధిగా వచ్చును. అచటి జాతులవారిలో బ్రిటిషుగౌరవము పోవును. మరియొక ఆప్తయూధము యెప్పుడుజరుగునో గూడ తెలియగలదు. కాన మధ్యమార్గమే మంచిది. అమీరును కాబూలులో నిరతదేశములవారిచేరును లేరని గుర్తింపుమని సంధిచేసికొన్నవో జాతీయతకు భంగము కలుగవచ్చును. ఉభయములకు జేమకరమైట్టియు, ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యముండునట్లును సంధి గురురునెడల బ్రిటను మంచి స్థితిలో నుండును. కాబూ

లులో నెవరైన దేశముల దారికి ప్రాతినిధ్యమున్నవో ముందు యింగ్లీషువారే యుండవలయును. అట్టి సంధి వదిలెనేని భావితి బాగుండి, ఖర్చు తక్కువై, జేమముగనుండును. ఈ మధ్య జరిగిన పర్షియా సంగతులు మనలైనను మనకిచ్చి నేయవలయును. అంగ్లో పర్షియా ప్రతిపత్తి గంధర్వగోళమును జూచినపిదప ఆర్థికస్థానమునంటి మూటు ప్రదేశమునకు గూడ స్వయంనిర్ణయనూత్రము ప్రాకె నని బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు గ్రహింపవలయును.

ప్రభుత్వ ప్రకటనము.

సి. రాజగోపాలాచారిగారు సెప్టెంబరు 20 వ తేదీని గవర్న మెంటు ఫీపు సెక్రటరీగారి కీక్రింది విధముగ నొక తంతి వార్త నంపిరి.

“జాతీయసభయొక్క కార్యచరణ సంఘమువారు, మలబారులో కష్టబడువారల సహాయముకొరకు నెంటుసే పంచిపెట్టుటకై విరాళమువేసి నిధినిజేసిరి. నేను నెనరులు సెక్రటరీ నగుటచే అడబ్బును సహాయము కొరకు పంచిపెట్టి మని కోరిరి. అక్కడనున్న కే. పి. కేశవమూనన, కే. మాధవనాయక. పి. కరుణాకర మీననగార్లతో నీపనిచేయుటకు సుద్యుత్తదైన యున్నాను. దుర్భిప్రాయము బడెదరేమోయని, నాపక్షమునను, వైజెప్పినవారల పక్షమునను, డబ్బును పంచిపెట్టి సమయమున రాజకీయ ప్రచారము నేమియును జేయమని పూచీనిచ్చుచున్నాను. ఇందులకు ప్రభుత్వమువారు కావలసిన సహాయములు జేసి అంగీకరించు నెడల శీఘ్రముగ ప్రభుత్వతరము నీయ ప్రార్థించుచున్నాను.”

ఫీపు సెక్రటరీగారిట్లు తంతివార్త మూలముగ 21 వ తేదీని రాజగోపాలాచారి గారికి ప్రభుత్వతర మిచ్చిరి.

“మీరు పంపిన 20 వ తేదీ తెలిగ్రాము అందినది. తిరురులోని మిలిటరీ కమాండరువారికి దరఖాస్తు జేసికొనవలయును. ఈ విషయములో ప్రభుత్వమువారి చేమయు సహా నీయజాలరు. సహాయ సంఘము లెక్కువయగుట కిష్టపడరు. కల్లికోటలో నిదివరకే నాక అభివలు కమిటీవా రొకసహాయనిధి ప్రారంభించి రని ప్రభుత్వమువారికి తెలియుచున్నది.”

నూతన రాజకీయ గంధములు

- 1. హైందవస్వరాజ్యము 0-8-0
- గాంధీ విరచితము, హరిసర్వోత్తమరావుగారి ఆంధ్రీకరణము.
- 2. ఆంధ్రమాత
- నూతన రాజకీయనాటకము 1-0-0
- 3. తిలకుశతకము
- ఉత్సాహపూరిత వృత్తములు 0-4-0
- 4. స్వేచ్ఛాజీవనము
- సుధాకర కవి విరచితము. రాజకీయ తత్వగ్రంథము 0-8-0
- 5. భారతోద్బోధము
- ఉత్తరపూరిత పద్యాభి 0-4-0
- 6. భారతదేశ సర్వస్వాతంత్ర్యము
- సి. యచ్. ఆంధ్రాను విరచితము
- 7. రాటపు సందేశము 0-1-6
- 8. మంజుబువధలు 0-8-0
- 9. మహాత్ముని యువన్యాసములు 0-12-0
- 10. Swaraj- The goal & the way B. C. Pal 1-0-0
- 11. Nationalists V S. Moderates (Interesting Political Controversy) 0-8-0

మ. ఖ్యగమనింపు: వై ౧౧ గ్రంథము లొకేకూరి కొనువారికి మాత్రము పోస్టుఖర్చులు ఉచితము.

ఉపేంద్రప్రచురణాలయము, (554) 17, నారాయణ మెదలి వీధి, మదకాను.

విదేశ నాటలు

బొల్లివిడుదల ముము.

రమ్యా ఆఫ్ఫర్లు సందర్భము.

ఇండియా పర్మిట్ కన్ను కేసులు.

బ్రిటిషువారికిని సోవియటు ప్రభుత్వమువారికిని ఉపధ్యక్షుల సందర్శన. ఆ సందర్శనమునందు ముఖ్యమైన వార్తలు లేవనిన రెండవ ప్రభుత్వములవారు ఎడటివారి సామ్రాజ్యములందు ఎట్టి అందోళనము సలుపవలసివలయునని ఇరువురు అంగీకరించి, బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు రమ్యా ఆంతర్యక్షణములలో బోక్సములను పుచ్చుకొనకూడదు. సోవియటు ప్రభుత్వమువారు తమ బోల్లివిడుదల ఉద్దేశమును, ఇండియా, ఆఫ్ఘనిస్తాన్ మున్నగు బ్రిటిషుసామ్రాజ్యములకు సంబంధించిన దేశములలో వ్యాపింపజేయుటలు చేయకూడదు.

ఈవరకులతో రెండవ ప్రభుత్వములవారు సందర్శన కొనిరి. బ్రిటిషువారు సందర్శనము ప్రారంభించుచు రమ్యా విషయములం దెట్టి బోక్సములను పుచ్చుకొనకయిందే. సోవియటు ప్రభుత్వములవారి ఒడంబడికను తృప్తికొనించి సందర్శనలకు వ్యతిరేకముగ ప్రారంభించుచున్నారని బ్రిటిషువారు ఒకటితో సోవియటు ప్రభుత్వమువారి చర్యలను గమనించి స్పష్టమగు దృష్టాంతములను సేకరించి రమ్యా ప్రభుత్వమువారికి ఈ విషయము లన్నియు తెలియజేయుచు ఒక సందేశమును పంపిరి. ఆ సందేశమునందలి ముఖ్య భాగములు యీ క్రింద ప్రచురింప బడినవి.

బ్రిటిషు ప్రభుత్వపు సందేశము

అర్ధ సందర్శన

ఇండియా దేశమునందు బొల్లివిడుదల భావములు వ్యాపింపజేయవలయునను ముఖ్యోద్దేశముతో రమ్యావారు ఆఫ్ఘనిస్తాన్ తో సందర్శన చేసికొనిరి. తాముంటు పాఠశాలలో బొల్లివిడుదల ఉద్దేశము వ్యాపింపజేయు పద్ధతి అనేకమంది భారతీయులకు నేర్పబడుచున్నది. భారతీయులకు భవనహాయ మియ్యబడుచున్నది. ఆఫ్ఘనిస్తాన్ వారి కధికము భవనము చెల్లించుటకు రమ్యావారు రంగీకరించి ప్రతి జిల్లాకును రమ్యా ప్రతినిధుల నియమించుచున్నారు. ఇవన్నియు పట్టిచూడ ఇండియాపై మీరు కన్ను వేసి రని స్పష్టమగుచున్నది.

ఉద్దేశమువ్యాపకతాని ప్రధానోద్దేశ్యముగ నొప్పివారు జూన్ 20 వ తేదిన ఇట్లు చెప్పిరి:—

తూర్పు దేశములందు అధికముగ పనిచేయు గలిగితిమి. కల్యాణముల ప్రభుత్వమువారు మిగుల జాగ్రత్తతో మెలం గుచుండటచే ఇంక నుత్పత్తి కరముగ పని చేయుటకు వీలులేకపోయెను. భావి నూచకములు తృప్తికరముగ నున్నవి. పర్షియాలో గొప్ప మార్పులు కలుగుచున్నవి. ఈ మార్పులవల్లము ఇండియా సమీపమున ముఖ్యస్థాన మేర్పరుచుకొని పనిచేయవచ్చును.

ఇదికాక వికోపాఖండమునందు విప్లవకారులతో సోవియటు ప్రభుత్వమువారు ఉత్తర ప్రత్యుత్తరముల జరుపుచున్నారు. బర్లినునందున్న చట్టపాఠశాలయందు వారిని మరికొందరిని సోవియటు ప్రభుత్వమువారు రమ్యాకు మేలెటలో పిలువనంపించి, ఇండియాతో విప్లవము పురికిల్లుట తగు సాధనములు గురించి మీరు కలసి ఆలోచించిరి. వీరిందరికి బర్లిన్ నందలి సోవియటు ప్రభుత్వ ప్రతినిధి యగు కాపుగారు భవ మొసంగిరి. ఇదికాక ఇండియా సరిహద్దులలో ఒక బాంబు యంత్రాలయమును సాపించి. బాంబులను ఇండియాకు పంపుటకు ప్రయత్నము చేయుచున్నారు.

పర్షియా

తూర్పు దేశములందు ఉద్దేశము వ్యాపింపజేయుటకై సోవియటు ప్రభుత్వమువారు 20 లక్షల బంగారు రూబుల్లును జూరజేసిరి. (ఒక రూబులు విలువ రెండు పిలింగులు పడి వెసిలు.) ఈ టులలో ముఖ్యమైనది ఏకైక రమ్యావారు ఆఫ్ఘనిస్తాన్ వారికి సంవత్సరమునకు 10 లక్షల రూబుల్లు నివ్వనంగీకరించుటయే.

ఆంగ్లాండ్.

దురుదేశములలో వీరి కెవారియును యుద్ధ సామగ్రి

భవము పంపుచున్నారు. కురుక్షేత్రము గ్రీకులకు ఎఱుకను సంది కుదరకూడదని దమటయే వీరి యుద్ధము. ఈ ఉద్దేశముతోనే ఆంగ్లాండ్ లో సరిహద్దులలో రమ్యా సేనలుంచబడినవి.

కాబూలు

రమ్యావారు మునుపటి ఆఫ్ఘనిస్తాన్ నందు సోవియటు ప్రతినిధులు లుంచబడిరి. రమ్యావారు రాఖిష్టికి ఇంతమంది ప్రతినిధులను సరము లేదు. ఈ పన్నాగమునకు ముఖ్యోద్దేశము తమకుద్దేశమును వ్యాపింపజేయుటయే. జమాయిపానాగారు ఆఫ్ఘనిస్తాన్ మునందుండి మాస్కో నుండి పంపబడు ఉత్తరువులను సరించి పనిచేయుచున్నారని నిదర్శనములు గలవు.

లిట్రాను-ఆఫ్ఘనిస్తాన్.

ఆఫ్ఘనిస్తాన్ వారియగు వాలిఖాన్ గారు కర్జును ప్రభుత్వమునందుండి తాను ఆఫ్ఘనిస్తాన్ ప్రతినిధి యని తెలియ చెప్పకొనెను.

కర్జును ప్రభుత్వము వారికి క్రింది విధమున ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి. ఆఫ్ఘనిస్తాన్ విషయములను ఇండియా కార్యదర్శిగారు గమనించుచున్నారు. ఆఫ్ఘనిస్తాన్ ప్రభుత్వమువారు సందర్శన కొరక ఎప్పుడో అభ్యంతరములు కల్పించుచున్నారు. సందర్శన కుదిరిన గాని ముఖ్యములను లండనునందు ఆఫ్ఘని ప్రతినిధినిగ పరిగణించుటకు వీలులేదు.

రమ్యాలో తూముము.

సెప్టెంబరు 15 వ తేదిన ఆచారపదాధ్యక్షులతో నిండిన రైలుబండి లూటీలియను సరిహద్దులవద్ద పట్టాలు తో గుట్టచే కిధిల మాయెను. 12 వాగుల పొడవైనవి, గోధుమపిండి, మాంసము పూర్తిగ నశించెను. లూటీలియనులను ఈ దేశముతో పట్టాలు తోలగింపబడినవి కొందరు ఈసొందుచున్నారు.

యునైటెడ్ స్టేట్స్ ద్వీపాల్ సంఘ ప్రతినిధి యగు గిలెగారు డౌనుబాధ ననుభవించువారి సహాయకై తమ సంఘము పక్షమున 5 లక్షల డాలర్లతో మాస్కోకు వచ్చిరి. ప్రకటించబడినది.

అనేకులు తమ దేశమును వదిలిపోవుచున్నారు. జర్మనీ వారి కస్తీసులలో వైద్యపురుషులు సామానులకు, రమ్యాకు పంపిరి.

హాలాండు వ్యవహారములు.

చుట్టవ్యవహార ప్రధానమంత్రిగ నుండి నూతనమంత్రి కర్జును ప్లూ చేసికొని తెలియుచున్నట్లు.

దీర్ఘాయురాయము

ఆయుర్దాయమును వృద్ధిచేయుటకై ఆమెరికాలో వైద్యులు, గాత్రజ్ఞులు యత్నించుచున్నారు. ఇందు కొక ప్రతిష్ఠాపన నేర్పరచిరి. దానికి టూట్రాగారు అధ్యక్షులు. దానిలో పనిచేయువారు గురు కాత్రజ్ఞులు, 500 మంది వైద్యులు నుండిరి.

ఆమెరికాలోని వైద్యభిమాకం వెస్లీ ప్రతిష్ఠాపన నేర్పరచెను. కం వెస్లీలో భిమాచేయుచుకొనినవారి ఆయుర్దాయమును వృద్ధిచేయుటయే వారి సంకల్పము. సభ్యులు సంవత్సరమునకు రు 45 లు చందా చెల్లింపవలయును.

వైద్యసాహాయ్యము చేయదలచేదని వైద్యులు మొదటనే తెలిపిరి. కాని వారు సభ్యులను పరీక్షించి, ఆరోగ్య విషయమై సలహా చెప్పెదరు. సభ్యులను మొదట పరీక్షించి నప్పుడే వారిచరిత్ర, వంశచరిత్ర, ఆరోగ్యము మున్నగువానిని స్పష్టమగ వాసికొందురు. సర్వావయములను పరీక్షించి X కే సహాయతో ఫోటో తీసియుంచుదురు.

సభ్యుని ఆరోగ్య మెట్లున్నదో దాపరికము లేకుండ తెలుపుదురు. ముందు ఎయేనియములను సాటింపవలయునోకూడ తెలుపుదురు. మూడేసి మాసములకొక సారి ఇట్లు పరీక్ష జరిపి పూర్వమునకు అప్పటికి ఆరోగ్య మెట్లున్నదో చూపుచుందురు.

అంటు వ్యాధులు వ్యాపించియున్నప్పుడు వా ఇట్లు నడుచువలయునో తెలుపగలరు.

మనుష్యుల బరువులలో చాలవిశేష మున్నది. మధ్యవయస్సులోను వారు తాము ఉండవలసిన దానికంటె ఎక్కువ బరువు నుందురు. కాని బరు వెక్కువగుటవలన సురీయెక్కువ వ్యర్థభార వచ్చేవరకు బ్రతికి యుండరని వారికి తెలియదు. ముప్పుయెందులకు దాటినవారు తమ శరీరపు బరువు విషయమై చాలాగ్రత పుచ్చుకొనలేదు. 50 యెండ్లు దాటినవారు తాము మామటగ నుండవలసిన దానికంటె పదిపాముల యెక్కువగ నుండెదమట, అతడు చాలకాలము బ్రతికే యెత్తులో ఆరు వంతు లెక్కిపోవును—సందేహము లేదు.

ఇస్లామత్ సుల పుణ్యస్థలములు.

సిద్ధా, సెప్టెంబరు 15:— ట్రేలుకాన్సిలు సభలో సెప్టెంబరు 15వ తేదిన ఇస్లామత్ సుల పుణ్యస్థలములను గురించి ఈ ప్రశ్నోత్తరములు జరిగెను. గా. పర్మిట్ కన్ను ఆర్మీగా రుగిల్లు ప్రశ్నించిరి. 1 ఇస్లామత్ సుల పుణ్యస్థలములను ఆంగ్లేయ సైనికు లాక్రమించుకొని, ఆ పరిత్రము చేయుచున్నట్లు మాపిలాలు మున్నగు విద్యాగంధము లేని మూఢులలో నొక గట్టి వదంతి గలదని ప్రభుత్వమువారికి తెలియునా? 2 ప్రభుత్వమువారికి సమాచారము తెలిసినయెడల, ఇట్టి గుర్త అబద్ధములను వ్యాపింపజేయకుండుటకు, ప్రభుత్వమువారికి చేయ వుండేదెంచుచున్నారు?

గా. డెన్ని సురైగా రిల్లు ప్రత్యుత్తర మిచ్చి: (1) అవును. ఇస్లామత్ సుల పుణ్యస్థలములను ఆంగ్లేయ సైనికు లాక్రమించుకొని అపవిత్రము చేయుచున్నారను శుద్ధ అబద్ధము ప్రబలలో వ్యాపించుచున్నదని ప్రభుత్వమువారికి తెలియును. కర్జునేని మాధులలో కర్జుతో కల్పించబడినట్టి మోసపు మాటలను వ్యాపింపజేసిన దాని ఫలితమే గదా మాపిలా లెవ్వరము. 1920 మే 15వ తేదీని ముస్లిము మతస్థులకు సెప్టెంబరు ప్రభుత్వ గారి సందేశము భాగ: ప్రభుత్వపు ఆ సామాన్య గోప్యతలో ప్రకటించబడెను. దానిని చదివిన వారి కిటువు మోసము తెలియగలదు. ప్రభుత్వము గూడగా నిచ్చిన సందేశము ఎప్పటికిని యథార్థముగ నున్నది. మరల కావలసిన విషయమును ఇచ్చట పూర్తిగా ప్రకటించుచుంటిమి. సందేశము ఈలాగు ప్రకటించబడెను.

"ముస్లిముల కందరికి చాల ముఖ్యమగు ఇస్లాం పవిత్ర స్థలము లన్నియు ఆరేబియా, ఇరాక్, పాలెస్టైన్ దేశములలో నున్నవి. యుద్ధము ప్రారంభమైనప్పడు, ఈ పవిత్ర స్థలములను సానుచేయును, ఆ పవిత్రము చేయును అని మిత్రులందరివారు ప్రమాణము చేసిరి. ఈ పవిత్ర స్థలము లందు రాష్ట్రముల నాక్రమించుకొనవలసినవచ్చినప్పడు, సార్వభౌమిని సైనికులు ఈ ప్రమాణము ప్రకారము జవదాటకుండ ప్రార్థించిరి. ఈ స్థలముల యొక్క పుణ్యగుణములు నిరసించబడలేదు. వందల కొద్దీ కాము జెయూసలం పట్టణముమీదికి సైనికులు పోరాడకుండా లోపడిరి. పవిత్ర స్థలములయొక్క కీర్తిని నిలుపుటకై వరుస చర్యలు పుచ్చుకొనబడెను. ఈ సంగత్యము సర్వముల కెంత పవిత్రమో, క్రైస్తవులకు కూడ అంత పవిత్రమే నది. విజయము గాల్గిన ఆంగ్లే సేనాధిపాతి ఆత్మమును దివి పురమున ప్రవేశించెను. పూర్వమువలె ముసల్మాను మసీదులలోను మహమ్మదీయుల ఆధీనమునందే గలవు. మెసోపొటేమియా నుండలి కెర్మాలా, నాబాపుణ్యస్థలములమీదికి సైన్యము దండెత్తలేదు. అచ్చట మా సైనికుల యొక్క బౌద్ధార్యము, సహనము మున్నగు గుణాతిశయములను అచ్చటి ప్రజలే గాఢపించిరి. జెయూసలములో వలె, బాగాదు పట్టణమును సైనికు లాక్రమించుకొని పుడుగూడ పవిత్ర స్థలములమీదికి వాద్యపైని త్రిప్పలేదు.

మెసోపొటేమియాలోని ఈ మూడు పవిత్ర స్థలములనుండలి మసీదులు ఇప్పుడు ప్రసిద్ధి కెక్కిన ఒక మహమ్మదీయుని అధికారములో నున్నవి. ఇతని ఆధీనములోనున్నంతవరకు పవిత్రమున కేలాటి భంగము కలుగజాలదు. హెజ్రాలో ఆంగ్లేయ సైనికులు యుద్ధము చేయలేదు. మెక్కా-మెదీనా పట్టణములలో పనికి ఆంగ్లేయ సైనికులు ప్రవేశించినవారనుటలో ఏలాటి సత్యము లేదు. ఈ స్థలములు పూర్తిగా అరబ్బీల ఆధీనమునందున్నవి. 2 ఈ ప్రశ్నోత్తరమును రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల కన్నిటికి జరిపి, ప్రజలకందరికి తెలిపేటట్లు ప్రకటించవలయునని ఆజ్ఞాపించెదము. ప్రజలకందరికి తెలిపేటట్లు చేయుటయందు, ముద్రకాయంత్రాధికారులు వాస్తావత్రిక సంపాదకులు ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడెదరని ప్రభుత్వమువారు నమ్ముచున్నారు."

గానాల రామమూర్తిగారి కొక విజ్ఞప్తి:—మీరు ఆర్థిక పక్షాల్లో దామచేయు యంత్రమును చేసినవారికి 1116 రూప్యములు బహుమతినిచ్చెదమని ప్రకటించియున్నాను. దామచు తీయు యంత్రమునొకదాని నే చేయుచున్న వాడను యింకను నొకమానము పట్టును. తనంతతాను దామచును చేసి చుట్టచుండును. మనుష్యునియొక్క రెండు చేతులు పనిచేయుచుండవలయును. ఎంత మేరీతినుడవలయునోతమ అభిప్రాయము డెంత వేరుచున్నాను. నే నిర్మించు యంత్రములో దామచు అయిచుట్ట కొనగలదు దిన 1 కి కనీసము 4 సేపు దూదిని దామచుచేయవచ్చునని తెలపెదను. ప్రత్తిని బహుభాగతగా ఏకవలయును. ఆ ప్రత్తి నొక కాయితమును చుట్టియుంచిన జాలును. బీదజనులు రుచేయుచుకొనుట కనుకూలమైన యంత్రము కొలనకే కాకలదు. ఒక్క కుటుంబ మొక్క యంత్రముచే చవచ్చునని నే తెలపెదను. డి. పి. శర్మ గారి పురంపోష్ట ఆనంతపురం జిల్లా.

నా దేశ మా ప్ర ని ర్తి వ స్తు లు.

గట్టి కని!

వెల పరిపము!!

ప్రతిమైన ఉత్పాదన తయారయినను చిన్న పన్ను, కెస్టెయిల నడవడాలు, కేనాకర్లు, లక్షల లక్షలు, నిత్య కేవలముగా వేసి తయారయినను చిన్న ఉత్పాదనల యిత్తి కప్పతాళములు, ఇతర కప్పతాళములు, ఇట్టిది యింకను కలిసిన కప్పతాళములు, వంటి తాళములతో చింత బిడ్డవలెనైన యింకను కెస్టెయిల కేవల సామాన్యము కర్మాగారముల తయారయినను. (8081)

దేశానులు ప పిన భరిలు తెలుసుకును.

కర్తవ్యులకు సరిగ్గానే కమిషన్ నియమము.

అంత చిన్న వాడు: } బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో.,
"ఇంద్ర ప్రస్థం" } కట్టూరు అండ్ లాక్ మేకర్స్ Co
చెన్నై.

నా దేశ మా ప్ర ని ర్తి వ స్తు లు

1921-వ సం. సెప్టెంబరు నెల 23 వ తేదీ శుక్రవారము

ప్రధాన వస్తు	గత 24 గంటలలో ఉత్పాదన	గత 24 గంటలలో ఉత్పాదన	గత 24 గంటలలో ఉత్పాదన	గత 24 గంటలలో ఉత్పాదన	గత 24 గంటలలో ఉత్పాదన
గోధూమము	88.5	78.1	0.15	28.60	29.95
బియ్యము	88.2	81.1	...	17.91	28.97
బియ్యము	91.8	79.1	0.93	27.24	22.46
బియ్యము	91.1	61.0	...	84.85	84.07
బియ్యము	92.4	72.8	0.22	22.62	22.40
బియ్యము	92.8	74.5	...	17.83	12.16
బియ్యము	94.6	78.8	...	20.18	16.07
బియ్యము	88.2	72.2	...	21.90	25.29
బియ్యము	94.8	75.6	...	11.80	15.62
బియ్యము	91.1	74.7	...	7.11	12.21
బియ్యము	88.0	77.7	...	12.13	20.09
బియ్యము	95.6	90.8	...	22.48	19.61
బియ్యము	82.8	68.8	...	25.04	22.94
బియ్యము	89.5	70.8	...	8.80	3.14
బియ్యము	18.4	74.2	...	14.92	22.67
బియ్యము	98.7	72.4	0.58	85.25	25.18

వాతావరణమునందు మార్పులు తక్కువ. దత్తమండలములలో కొంచెము తగ్గెను. మిగిలిన ప్రదేశములలో కొంచెము హెచ్చెను. అన్ని ప్రదేశములలోను మామూలుకంటె హెచ్చుగానే యుండెను. వైశాఖంలోను కర్ణాటకములోను ఉష్ణము కొంచెము హెచ్చెను. మిగిలిన ప్రదేశములలో కొంచెము తగ్గెను. కర్ణాటకములోను, బొంబాయిలోను, దక్కనులోను మధ్యమోష్ణము మామూలుగానే యుండెను. మలబారులో కొంచెము తక్కువ. ఇతర ప్రదేశములలో కొంచెము తక్కువ. పడమటి తీరమున పగటి వేడి దామాషాయాకొ కొంచెము తక్కువగా నుండెను. మిగిలిన ప్రదేశములలో కొంచెము తక్కువ. పడమటి తీరమున, దక్కనులోను వైశాఖంలోను కర్ణాటకలోను బొంబాయిలో కొంచెము తక్కువ. మిగిలిన ప్రదేశములలో కొంచెము తక్కువ. కడలూరు ప్రాంతమున లాగులినం ద్వారా కొంచెము తక్కువ మిగిలిన ప్రదేశములలో మామూలుగా నుండెను. ఆకాశమునందు ఒక మోస్తరుగా సుఖములు గలవు. సుద్రాసు ఉత్తరతీరమున మోతము మిథుములు వర్షముగా కాలవు.

మార్గములలోను కర్ణాటకములలోను బొంబాయిలోను వర్షములు గలవు. పంపిణీ 1.70 కంటె 1.05 వర్షములు గలవు. ఇతర ప్రదేశములందు వాయు సంవలము వర్షియై సుఖము యున్నది. కొట్టుకొండలను సర్పాదులలో వర్షము గురియవచ్చును.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రాట్.

వాతావరణ కాత్తెజ్జుడు.

అసహాయోద్యమము

మహాత్మాజీకి స్వాగతము

రాజంపేట

సన్మానసంఘ మేర్పరుపబడినది. గొప్పవత్తున సర్పాదులు లంచెయుచున్నారు. బట్టలవర్కములు, మండలకాగితముల సంఘము, తాలూకాపరిషత్తులనువారలు మహాత్మాజీకు సన్మానపత్రములను సమర్పించెదరు.

కర్నూలు

మ్యూనిసిపాలిటీవారు మహాత్మాజీకు సన్మాన పత్రము నొసంగుట కేర్పాటులు జరుగుచున్నవి. త్వరలో పరిష్కారము జరుగును. మహాత్మాజీకి కవిత్వ ముండవలెనని కోరుచున్నాము.

శ్రీమతి ఉన్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మగారి సంచారము

శ్రీమతి లక్ష్మీబాయిమ్మ, వేంకటాంబ, చట్టి శ్రీనివాసరావు, రాజా నరసింహారావుగారు మున్నగువారు 21 వ తేదీని విజయనగరమునా దిగిరి. వారిని ఈ కే గెం పు లో శ్రీ సి కొని వెళ్లిరి. ఆదిత్యాధిపాదరులు భజనలు చేయుచు ముందు నడచిరి. గంట స్తంభమువద్ద పోలీసువారు నిరోధించి ఊరేగింపు కళాకాలవిధిని పోగొడవ దిగిరి. ఊరేగింపు స్వరాజ్యమేదానమున కేగెను. నరసింహారావుగారి అధ్యక్షతక్రింద గొప్పసభ జరిగినది. ఆలీసోదరులను శ్రీ శంకరాచార్యులవారిని అభినందించుచు రామమూర్తిగా లోకతీర్థానము నుపపాదించిరి. అబ్బలు రహమాను, లక్ష్మీబాయిమ్మ, వేంకటాంబ, రాజా నరసింహారావు గార్లనుడంచుచు గంభీరపన్యాసముల నొసంగిరి. విదేశీ బట్టలను తగులచెట్టిరి. లక్ష్మీబాయిమ్మగారు స్వరాజ్యపతాకమును చేబూని కాలినడక నే విడిదికి వెళ్లిరి. మార్గమున వారికి కర్నూరు నిరాజనముల నిచ్చిరి.

దత్తమండలములలో శివచర్యలు

కడపమండలమున అసహాయోద్యమప్రచార మొనరించుటకు ఆంధ్రరాష్ట్రకాంగ్రెసు సంఘమువారు న్యాయవాది శ్రీ వదలిన్ కేవలైక్కిని సోమయాజులుగారిని నియమించిరి. సోమయాజులుగారు ఆమండలమున కేగిమరతించి నివేదికము నంద కేసిరి. ఆచట కఠినచర్యలు ఆ మ లు లో నున్నవి. ఈ దిగువవిషయము ముఖ్యముగా గమనింపబడవలెనది. ప్రభుత్వమువాక్కింది యద్యోగులలో కూరమాను: గిరిసోదరులెలాటి వాళ్ళములని పద్ధతులు చూస్తూ దీనివలనగతియగులదు. వారు నిరంకుశులై యున్నారు. 15 వ తేదీ సోమయాజులుగారు మెయిలు ట్రెయినులో యింటున్ స్టేషనులో నందలూరునుండి కడపకు వచ్చిరి. 692 వ నంబరుగల కస్టేబు ఆపెట్టెకు తాళమువేసెను. కడపలో తాళము తీయువనగా తీయనైన. స్టేషనుమార్పుతో చెప్పగా అతడు తనవద్ద తాళము లేదనెను. సోమయాజులుగారు కిటికిగుండ దుముకకలవేసిచ్చి నది. ధారాళముగా కఠినచర్యలు చేసిన అసహాయవాదులు సంసిద్ధులుగాని యిట్టి నీచకత్తెత్తములు నింద్యము లని రాష్ట్రయ కాంగ్రెసు కార్యదర్శి తిలకివార్త నంపెను.

పూనానగర.

ఎస్. సి. కెల్కర్-గారు అధ్యక్షతక్రింద 21 వ తేదీని కివాళి మందిరావరణమున గొప్పసభ జరిగినది. ప్రభుత్వమువారి కఠినచర్యలు అసమంజసము ఆలీసోదరులు మున్నగు నాయకులభివందనీయులు. ప్రజ లధికదిక్షతో విదేశీబట్టలను బహిష్కరింపవలెను. స్వదేశీ బట్టలనే కట్టుకొనవలెను. అను తీర్మానమును పరంజిగా రుపపాదించిరి. గులాంస్తగిరి, కుటుండ్డిను సాహెబు, దేవుభట్టు, నాయకుసత్తి, సూర్యగూరు సత్తిగర్లను వదించిరి. ఆలీసోదరుల సేనను కెల్కర్-గారు రెంతయు నభందించిరి. భిలాభకు సమన్వయందు రాజీయమతవిషయముల మేల్కేనము అవిభాజ్యముగ నున్నది. ప్రభుత్వోద్యోగులను గూర్చి మహాత్మాజీకును కాంగ్రెసువారు నిపుడేమియును నిర్ధారణ చేయదలచుకొనలేదు గాని ఆప్రభుత్వోద్యోగులుగూడ నొకపక్షమైన నైసాకాముష్మికవిధులును గూర్చి ఆలోచింపబడవలదుగాని బాధ్యత సర్వేశ్వరునిపట్ల నెంతవరకు భరణిశ్వరునిపట్ల అంతవర కనివా రాలోచించుటసహజమని కెల్కర్-గారు నడిచిరి.

కఠినశాసనములు.

అసహాయవాదులు భిలాభకువారును చాల హానికరుగు ప్రచార మొనరించుచున్నను కఠినశాసనములను రద్దుచేసే దేశములకు మేలుకలగునను గట్టినమ్మకముతో అసంఘమువారిట్టి సంశయమును లేకుండ కఠినశాసనములను తొలగింపవలె భండారముగ నూచించిరిని తీవ్రమ ప్రతిక ప్రాసినది.

ఫిబరాదురై తలసభ

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి అధ్యక్షతక్రింద ఫిజ

బాబులో రైతులసభ జరిగినది. సంయుక్తరాష్ట్రములందన్ని భాగములనుండియు 8000 మంది వచ్చిరి. రాయబెరీ ప్రతాప ఘోష అల్లరులలో చుపోయిన రైతుల కుటుంబములకు సానుభూతి తెలుపుట, రైతులదౌర్జన్యమును, ప్రభుత్వమువారి కఠినచర్యలను నిరసించుట, చెరసాల కంపబడినవారిని ప్రశంసించుట, యువరాజునకు స్వాగతమిచ్చుటందుట, స్వదేశీవస్త్రము నవలంబించుట, త్రాగుడునూ పూర్తిగా మానివేయుట మున్నగుతీర్మానము లామోదింపబడిన. ఆదోధ్యరెంటు బిల్లును ఆమోదించిన రైతుల చురవస్థ మరింత హెచ్చును. గాన రైతు లాచట్యమున కాసింపక స్వరాజ్యముకొరకే ప్రయత్నింపవలెననుతీర్మానము మోదింపబడిన. లక్నో ను సమీపమున గునగుంజిలో గోకర్ణు నాగపిళ్ళగారి యువస్వామియును వినుటకు రైతులసభను ఏర్పాటుచేయగా అసహాయవాదులుముందుగా నేవచ్చి స్వరాజ్యమును దేశవస్త్రబహిష్కరింపును బోధింపసాగిరి. పిమ్మట పండితమి శ్రీగారును కిమ్మనుకరనదుకాట (హిందూదేశ సేవకసంఘము) గారును కొంతదూరమున నుపన్యసించిరి. అసహాయవాదుల సభలోనివారు కొంద రాసభకు వెళ్లిరి.

ఆసాముకాంగ్రెసుకార్యదర్శివై కేసు

ఆసాము రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుకార్యదర్శి శాంతిభంగకరమగు నుపన్యాసమిచ్చెనని ఆతనికి నోటీసుపంపిరి.

మాల్విఅబ్దుల్లామిశ్రీగారికి శిక్ష

గంగూనులో మిశ్రీగారు రాజద్రోహమును బోధించుచున్నాడని ఆతనికి ఒకసంవత్సరము విడిఖయదువేసిరి.

శ్రీశంకరాచార్యులవారిని పట్టుకొనుట

కారదాపీతాధిపతి శ్రీ శంకరాచార్య స్వామిని పట్టుకొనినను వార్త షట్రికలలో ప్రకటింపబడిన. ఈయనపేరు వేంకటరావు లేక భారతీకృష్ణతీర్థాజీ. 1916 లో కారదాపీతాధిపతి సిద్ధి పొందినతెనుక ఈ స్వాములవారు శంకరాచార్యస్వామి యని పేరుపెట్టుకొనిరి. (అసోసియేటెడు ప్రెసు తిలకివార్త)

మావలాల విప్లవము

హిందూదేశ సేవకసంఘసభ్యుల రాక

జి. కే. దేవధారు, వి. హెచ్. బార్నెస్, ఎస్. జి. వేజు. గార్లు చెన్నై పురికి వచ్చిరి. ఇటునుండి మలబారుకు వెళ్లి ఆచట తగిన ఏర్పాటులు చేయుదురు.

22 వ తేదీ జిల్లామేజర్ స్ట్రేటు ప్రకటనము

ఏ యే గ్రామములలో దోషిదులు జరిగినవో ప్రభుత్వము యొక్కయు ప్రజలయొక్కయు సొత్తును నష్టము కలిగింపబడెనో ఆయా గ్రామములలో నివసించువారివలన అసామ్యును రాబట్టుటకు ప్రభుత్వమువారి కధికారము కలదు. దోషిదీసాత్తును మరల ఇచ్చినవేసినవో దొంతనమువారు కనికరించి నష్టపరిహారమును తగ్గించవచ్చునని ఆయా గ్రామములలోని మావలాలకు తెలుపబడిన. అట్లు వసూలుచేసిన మొత్తములోనుండి ప్రజలలో నష్టపడినవారికి ముజరా యిచ్చువచ్చును.

మావలాల పలాయనము.

రెండు సైనికదళములు 21 వ తేదీకి మన్నార్-పూటుకు చేరెను. మరియొకరు హమదుబాజీ గుంపును సేనలు వెన్నంటి తరుముచుండుటచే ఆ గుంపు వికావికలై మైలటూరువంకకు పారిపోవుచున్నది. మన్నార్-పూటు పండికాదులకు మధ్యకోలాపరంబు యెద్ద మరియొక మావలగుంపు చేరి యున్నది. ఇంకను పోరాటము జరుగలేదు. అంగడిపురమున సుక్రమస్థితి ఏర్పడినది. కచేరీలు పాఠశాలలు మరల తెరచుచున్నారు. సేనలరాగానే నీతకోయతాంగులుగుంపు అడవులకు పోయెను. ధాచంపరా మున్నగు గ్రామములలోని హిందువులే రక్షణప్రయత్నములను చేసికొనుచున్నారు. రామచా నెడుంగడిగారి మంగాటుమందిరమును మావలాల దోచుకొన రాగా నెడుంగడిగారిమనుష్యు లెదిరించి మావలాలను తరిమిరి. మావలాలలో నిద్దరుచని పోయిరి. చాలమందికి గాయములు తగిలెను. తప్పించుకొని పోవుటలో మావలాల ఏడుదడులను విరుగగొట్టిరి. కుతీరవలెమువారి రెండు హిందూదేవాలయములను తాచపరాలలో మావలాల పాడుచేసిరి. వానిలోని శివలింగమును గణపలింగమును మావలాల తీసిపారవేసిరి. ఇగ్రహములక్రింద నేమైన నగలును ధనమును దొరకు నేమో అనివారట్లుచేసిరి. సుబ్రహ్మణ్య దేవాలయముగూడ గూడ నలులే చేసిరిని త్తునుట్టను ప్రభాకరను తంపరమగార్లు తెలిపిరి. చీపలనీటిలో లక్షలూ పట్టారు యింటిని దోచుకొని 2 వేలు తీసికొనిపోయిరి.

బంధువు వార్తలు

వ పుష్పము
 నది. తో
 బంగారు
 దుని
 వాన
 మి
 పుష్పము

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

జూబులు

విలేజులకు సూచన

వీ.కు, రా.సు, మ.చం, వో, అం, కే. య, ఆ. స
పా. ఈ. జ. ల. న. కం. ల. కీ. స. భు. ఆ. కా. టి. న. గు,
సూ. వై. వెం. చే. వెం. యె. సు. చం. వెం. వేం. నీ. గుం.
వెం. ను, న. ఆ. వి. కా. కాం. నీ. టి. వెం. జో. రా. రా.
శ్రీ. కా. వెం. రం. ప. నా. లో. ప. కో. వెం. యెస్. బి. ను
నా. బా. గం. నా. ఆ. రా. కె. బి. నా. యం. సు. సూ. వెం.
ం. బి. ఆ. కొం. ఆ. పి. యెస్. వెం. నె. పి. దా. బం. జో.
బి. ల. వెం. న. మ. రా. పి. ను. ద. చం. పూ. న. ఆ. గో. ద.
రా. డి. నా. వే. వెం. గు. క. జ. ప్రకాశంపాఠశాలము. ఆంధ్రప్రదేశ్

కళ్యాణదుర్గపుతాలూకా సమావేశము

అయ్యా. నిన్నటిదినుము తమ ప్రతికూలకల్యాణదుర్గము
నాల్గవో 30 వ తేదీ తాలూకా సమావేశము జరుగుననియు
నేనధ్యక్షుల వహించెదననియు కలను. నే నంగీకరించినది నిజమే.
కాని మహాత్ముల సంచారక్రమము ఏర్పాటు కావలసి యున్నం
గునందున నెల 4 వ తేదీకి సమావేశము ముగ్యవలసినదని కల్యా
ణదుర్గమువారికి తంతిమూలకముగా ప్రార్థించి యున్నాను.

గా. హరిసర్వోత్తమరావు.

జాతీయవిద్యార్థి పరీక్షలు గుంటూరు

ప్రనేశపరీక్ష వర్తితమ అభిమానశాస్త్రముగా పఠించు
గురు యీ విషయములు గమనింప వలయును.

I వర్తిత ౧. హిందూజేత వర్తిత (అ) మహమ్మదీయ
యుము ౨. ఆంగ్లవర్తిత (అ) బ్యూడర్, స్టూడెంట్ పీరియడ్సు

II తెలుగు. ౧:— ఇదివరకు విధిగాచరుక నిన్నయిం
నె పుస్తకములు ౨ అవిగాక తంకరకవి హరిశ్చంద్ర,

(తానాకలము) ఈ సందర్భమున బలికేపల్లి లక్ష్మీకాంత
నానాదేవ హరిశ్చంద్రవిషయముకూడా విమర్శకొరకు

రావు

ములు ఆసంఖ్యాకములుగ గలవు. నాన్నే హితుడు ప్రతిగ్రామ
మునను కొంచెముగనో, గొప్పగనో, నూలుఖరీదు చేయగలిగెను.
ఒకే గ్రామమునందు ఒక గంటకాలములో నూరురూపాయల
నూలు లభించెను. ఆ గ్రామమునందే కండుబోయిన తొంబదిఏండ్ల
ముదునలి నూలువడకుట చూచితిమి. ఆమె ప్రత్యక్షస్వరాజ్య
దేవతవలె గన్పడెను.

ప్రస్తుతము నూలుధరల వివరము.

కండేలు మణుగు ౧టి రూ ౧౬-౦-౦. 17,18 మూర
గలిగి 3౦ తులముల బరువుగలిగిన కెడ్డకిడె ౧ కి రూ.
౮-౧౦-౦ అనగా మణుగు ౧ కి రూ ౨౦-౦-౦. 15,14 మూ
రగలిగి 20 తులముల బరువుగల చిన్న కిడె ౧ కి రూ 0-7-6
అనగా మణుగు ౧ కి రూ 22-8-0 లు. ఏకులు సయితము
దొరకగలవు. కాని ఇకముందు ధరలు పెంచుగలవు. ప్రతిధర
దినదినము పెరిగిపోవుచున్నది. రయితులందరు యిదివరకే ప్రత్తి
విక్రయించియుండిరి. నూలువడకి అమ్ముకొని జీవించువారలకు
ప్రత్తివోరతుల దుస్సాధ్యముగ నున్నది. క్రమముగ నూలు తయారగుట
తగ్గుచున్నది. రాటములు మూలల కెక్కుచున్నవి. మగ్గ
ములు నిద్రపోవుచున్నవి. ప్రజలు పనిపాటలు లేక ఆల్లాడుచు
వ్నారు. వడకువారలుండిరిగాని ప్రత్తిలేదయ్యె. నేయువారుం
డిరిగాని నూలు లేదయ్యె. ఇదివరలో వడకి తయారచేయుండిన నూలు
కొంచెముగనో, గొప్పగనో, ఒక నెలదినమునకు దొరకగలవేము.
తరువాత పోగయినను దొరకజాలదు. దత్తమండలములం దంతట స్థితిగతు లిట్లే యున్న
వని గ్రహింపవలగును. నూలుగతి యేమని విచారింపగా, ప్రత్తికొని
తెచ్చియిచ్చిన కూలికి వడకగలవని చెప్పిరి. అటులచేసిన దేశము
నకంతటికి సరిపోవునూలు ములభసాధ్యముగ దొరకగలదని విశ్వ
సింపవచ్చును. వందలకొలది నూలువడకువారు, మగ్గములతో నే
యువారు, ప్రత్తితెచ్చియిచ్చిన మేము వడకదము, మేము నేయు
దుము అని ఆర్భాటపడుచున్నారు. కాబట్టి ఆంధ్రరాష్ట్రీయ
స్వరాజ్యసంఘమువారు, స్వదేశవస్తు వ్యాపారస్థులు ధనికుల
గు స్వరాజ్యాభి మానలు మేల్కొని, తొందరపడి, నూతనరా
టములు, పాతరాటములు, విరివిగ వ్యాపింపజేసి, ప్రత్తికొని,
పల్లెలంగుపంచి, నూలువడకించి పనిపాటలులేని పేదసాదలకు
యీ విధముగ తీవ్రనాధారము గల్పించి, దేశమునకు కలిగిన గుడ్డ
లకరువును తొలగించియు ధన్య లగుదురుగాక యని ప్రార్థించు
చున్నాను.

సింగంపల్లి. వేంకటాద్రి.

యు

య సభయు కేపటి
... బరంపురం
తసింప వలసిజే.
ఫలయందు గాని
... జరుగుటచే
మగుదు గని
... ననుసరించి
వారు తీసికొన
వైయున్నాను.
... నమును గూర్చి
ందలములు గాక
... వ్రాసు గలవు.
... ఆంధ్రరాష్ట్ర
... చిత్తూరు
... సుముఖత్వము
... హత్తుని సంచా
... లనుండి అడలు
... గో యని సంది
... తినిగలు వహించి
... పాలుసభలను
... యుజేయవచ్చు
... ఏర్పాటు
... నున్న నూదిరి
... బులగడు
... ను తెవ్వరు
... దేశములలో
... ప్రతినిధులు
... న్నను
... కి
... 1-21

కాంగ్రెసు ప్రతినిధుల యెన్నికలు.

డికేంబరుమాసములో అచూదాబాదు పట్టణములో
జరుగనున్న కేరళయహాసభకు తణుకుతాలూకానుండి ౫ ను,
వరసాపురంతాలూకానుండి ౪ ను, భీమవరంతాలూకానుండి ౪ డి,
యేలూరుతాలూకానుండి ౪ ను, యార్నగూడెంతాలూకానుండి
3 ను ప్రతినిధులు ఆయాతాలూకాలలోని గ్రామజాతీయసంఘ
సభ్యులచే నెన్నుకొనబడవలెను.

ప్రతినిధిగా కళ్ళవలముకొనిన ప్రతిఅభ్యర్థి యు యొకం
ది నమోదానామృత్తికనీ రు ౨-౦-౦ రు.నుముముతో అభ్యర్థింప
౧౦ తేదీలోపల జిల్లా సంఘ కార్యదర్శికి పంపవలెను. నమోదా
(౧) పేరు, చిరునామ (౨) తండ్రి లేక భర్త (3) ఏసంఘ
ములో సభ్యుడు? (౪) తాలూకా (౫) వయస్సు (౬) దుల
ము లేక మతము (౭) వృత్తి (౮) శ్రీ యోగి లేక పురుషుడా
(౯) ఏతాలూకాలో పున ఎన్నికకొనబడిన (౧౦) తా నేసంఘ
ములో సభ్యుడో ఆసంఘములో మరెయిద్దరిసభ్యుల సంతక
ములు (౧౧) కనసంతకము. నమోదానామృతమును జిల్లాసంఘ
కార్యదర్శికివాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

ఆంధ్రరాష్ట్రములలో యే జాతీయోపగ్రామ లేక పట్ట
ణ) సంఘమునందు సభ్యులు కాకపోయినగాని, సంతకస్థిరచందా
(రుం-౪-౦) చెల్లి పని యెడలగాని దేశభాస్తునిరూపణ సంతక
ములు లేకుండినగాని దరఖాస్తుతో పంపవలసిన రు.మును
జెల్లింపని కారణమునగాని దరఖాస్తు నిరాకరింపబడును. నిరాక
రింపబడిన విషయము జిల్లరము మూలమున అభ్యర్థికి తెలియ
పరచబడును.

నిరాకరింపబడిన దరఖాస్తుదారులు ఆక్టోబరు ౨౫ క
తేదీలోగా జిల్లా కార్యనిర్వాహకకర్తమువారికి మనవి చేసి
కొనవచ్చును. కార్యనిర్వాహకకర్తమువారు పరిష్కరించిన
దియైతే అభ్యర్థుల జాబితాను ౧-వ సంచికలోపల ప్రచురింతురు.

ఎన్నికలు- నవంబరు ౧౫ క తేదీని కాంగ్రెసుసంఘ
ముండు ప్రతి గ్రామములేక పట్టణముందు జరుగును. ఎన్నిక
ఫలితములు ౨౫ నవంబరులోపల ప్రచురింపబడును.

నారాయణరావు

జాతీయసంఘము కార్యదర్శి

హైదరాబాదు పట్టణముందున్న శ్రీకృష్ణ దేవరాయల
ఆంధ్రభాషా నిలయ నవీనమందిరము 30 సెప్టెంబరు శుక్రవారము
నాడు తెరువబడునట్లు నిశ్చయింపబడినది. శ్రీయుత కట్టమంచి
రామలింగారెడ్డిగారు ఆగంభోత్సవము జరుప సంగీకరించినారు

నెల్లూరుజిల్లా రేడ, చేనుగుంటగ్రామములలో కాంగ్రెసు
సంఘములు స్థాపింప బడినవి.

ఉరకకొండలో కొందరు మహానీయులు అసహాయో
ద్యమ ప్రచారకులను, ఉపశ్వాసములవిన కచ్చినవారిని దెవరిం
చియు కొట్టింపియు దయ్యరే కృత్యములు గావించియున్నారని
ఒకరు వ్రాయుచున్నారు.

సరణ:- ఈ నెల 23-వ తేదీగల ఆంధ్రప్రతికలలో
గుంటూరుపురమున జరిగిన తిలక్ జీవిత చరిత్ర హరికథా కాల
జేతవినయక ప్రకటనమునందు ఆగ్రంథము దామోదీపురపు
వెంకటేశరసింహారావుగా చే రచియింప బడినది. అనివున్నది అది
హరబాటు. అయ్యది చెరుకువాడ వెంకటరామయ్యగారిచే రచి
యింపబడినది.

శెట్టిబలిజసంఘము:- ప్రభుత్వమిటి మీటింగు 1921
సంవత్సరం ఆక్టోబరు నెల 8వ తేదీని అమలాపురంతాలూకాలో
డెసకుర్రు గ్రామములో సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీ గుర్రు దొమ్మెటి
వెంకటరెడ్డిగారి మేడయందు జరుపబడును. కావున నాణగవ
భారములగాయతు నరువును సంఘమువారి సహాయము గోరు
కృష్ణ గోదావరిజిల్లాలయందు ల బీవలైన శెట్టిబలిజ విద్యా
ధులు ఆక్టోబరు 1-వ తేదీలోగా దరఖాస్తులు పంపుకొనవలెను.

ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సంఘము యొక్క సామాన్య
సంఘసభ ఈ నెల 21-వ తేదీ ఉదయము 9 గంటలకు బరం
పురం పట్టణము నందున్న "ఆంధ్ర భాషాభివృద్ధి సంఘము"
యొక్క మందిరమున జరుగును. అలోచింపవలసిన విషయ
ములు:- (1) ఈసంవత్సరము జరుగవలసిన ఆంధ్రదేశ గ్రం
థాలయసభ, (2) గుంటూరు మండల గ్రంథాలయ సంఘము
వారు చేయుచున్న కరపత్ర ప్రకటనమును ముందునుండి ఈసం
ఘపక్షమున ప్రకటించుట, (3) అతసరయగు ఇతర విషయ
ములు. అయ్యికి కేంకట ర ణయ్య కారదర్శి

దోమలరాకుండ చేయు లెట్టు

అక్రికా, అక్రిలియా, అమెరికా, ఇండియా మున్నగు దేశములలో కాస్త్రవేల్లు పరిశోధనలు చేసి కొన్నిరంగుల దగ్గరకు దోమలు చేరనేచేర పని కనిపెట్టిరి.

క్రిందిలెక్కలనుబట్టి యేరంగు నెంతవరకు ఆకర్షించునో తెలియగలదు.

దోమ	నూటికి	100
అమెరికా	"	7
అక్రిలియా	"	6
అక్రికా	"	5
అమెరికా	"	3
అక్రిలియా	"	1
అక్రికా	"	0

ఇంకొక సంగతినికూడ కనిపెట్టిరి. భస్మని యనిన దోమల కీప్టుము. మరీ అంత పెద్దభస్మని పనికిరాదు. గురుపెట్టినట్లు చేయు భస్మని దాని కీప్టుము. హాల్మోనియము మీద చిన్నత్రుతి వేసిన కా గుండును. అప్పుడు దోమలన్నీ హాల్మోనియము చుట్టు చేరును. మాటలాడుచున్న వానిచుట్టు చేరినన్ని దోమలు మానముగా నున్న వానిచుట్టు చేరవు.

సన్నని రంగు లనిన దోమల కాకర్షణ వంతముగ నుండ పని కాల్పరంగుని తెలిసిరి. వసుపు పచ్చరంగు గదిలోనికి దోమలు రానేరావని కాస్త్రజ్ఞులు కనిపెట్టిరి. కావున నేను పసుపుగుడ్డలు కట్టుకొని దోమలను ప్రాంతమునకు పోయి చూచెదను. దోమలకు వ్యతిరేకముగ నుండు రంగులను గదులకు వేయుట మంచిచే కాని కేవలము దానినిదనే యెక్కువ ఆధారపడి యుండవలయు. ఈగలకు ఇంతే.

ప్రకటన (3120)

మా వద్ద 36 హార్వీ పవరు హార్వీ బీ ఆయిల్ ఇంజన్ అమ్మకమునకు గలదు. వలయువాడు ఈ దిగువ వివరమునకు ప్రాసినయెడల యావత్తు విషయములు తెలిపబడును. తిమ్మన వెంకటనరేవును అండ్ తిమ్మన శ్రీరాములు. ఏలూరు.

కుష్టురోగ నివారణ

గుణములేదని దుబావుచేయువారికి ఖరీదువాపసుచేసెదము. ఈసిద్ధాంతము సర్వావధానముగా నొక ఘోషయి మహాత్మునిచే కనిపెట్టబడినది. ఎటువంటి కుష్టురోగమయినను ఈ ఔషధము పూర్తిగా నేవించినచో వాకనమై రక్తపుష్టి కరిగరాంతి గలగజేయును. మేహవ్యాధులకు అంకురము మండిది. మేహముగల్గి కలుగుచున్నటు, పొడలు, గడ్డలు, కురు పులు, అంతటబుట్టములు, కాళ్ళుచేతులు పగులుట, దుష్టరణ ములు, జీల, చిట్టపిరంగి, సమామేహము, మేహనొప్పులు, కీళ్ల నొప్పులు, పట్టు, ఇతరనుఖనంకటములు ఖండించును. పర్యవేక్షణ చేయ.

కుష్టురోగములకు 40 దినములలోను నుఖవ్యాధులకు 20 దినములలోను తిప్పక గుణము కనబడును.

45 దినములకు సరిపడు దబ్బా రు 10-0-0
25 " " " " 5-8-0

N. B. వివరములు ప్రాసినతెలిసికొనవలెను. వారిఖర్చు లు పంపిన వచ్చి గార్వరంటుగా వ్యాధులు నివారణచేసెదము. యమ్. నుబ్బారెడ్డి, గోపాలపురం, కొత్తపేటపాస్టు, గోదావరిజిల్లా.

మలయ చందనము

గనేరియము అను నెగరోగమునకు కువారము.

పథ్యములేదు. పిడికారితో పనిలేదు. ఎలుపు, రెండుపువ్వు, అపు మూడు విధముల నెగరోగమును మూడు పూటలలో మాన్పును. స్త్రీల కుసుమ వ్యాధులకు కూడ ఇది రాజ్ ఔషధము. దబ్బా 1-కి రు 2-4-0

1 చందినీ (కులయచందనమున కనుపానము) దబ్బా 3-0-0

1251 ఋతుశోధక ఋతుకూల మున్నగు గర్భాశయ దోషములను బోగొట్టి సంతానము నొనంగు చింతామణి. దబ్బా 2-0-0

నీయూషము

కాఫీ, టీ, కోలీలకు బదులు. మంచినువాసన. గుణము గల ఆయుర్వేదయోగము దబ్బా 0-12-9 గంధర్వపార్వతీ, రాయవరం, (గోదావరి.)

త్వరపడుడు. కొద్దిపేర్లుమాత్రమే గలవు.

నూటికి రూ 30 లు లాభము

The Kistna Sugar Works Ltd

ది కృష్ణాషుంగర్

వర్క్స్ (లిమిటెడ్)

మచిలీపట్టణము.

(1918 సం॥ం ఇండియన్ కంపెనీల ఆక్ట సనుసరించి ఇషాకార్వోరేటు చేయబడినది.)

మూలధనము రూ 5,00,000

షేరు 1-కి రూ 50 ల చొ॥ న 10,000 ల

వాటాబాగా విభజింపబడినది.

సామ్యచెల్లించే వద్దతులు

వాటా 1-కి రూ 10 ల చొ॥ న దరఖాస్తుదారువాటా 1-కి రు 15 ల చొ॥ న అల్లాటుమెంటు అయినచివర యున్నా, తక్కినది రెండు వాయిదాబట్టింద వాయిదాకు వాటా 1-కి రూ 12-8-0 చొ॥ న యున్నా చెల్లించవలసి యున్నది.

ప్రాగ్నెస్

ఫ్యాక్టరీ కట్టడములపని ప్రారంభమై జరుగుచున్నది. యంత్రములకు అర్దస్థ పంపబడియున్నవి. యంత్రములు విశేం బరు నెల ఆ ప్రాంతములనుండి దిగుమతియగును. ఫ్యాక్టరీ (యంత్రాలయము) బందరులో కట్టబడుచున్నది. త్వరలోనే పూర్తిచేయబడును.

ప్రగా—పూర్తి వివరములను గోరువాడు ప్రాస్సిక్టస్ వగైరాల నిమిత్తము యీ దిగువ ఆద్రస్సుకు ప్రాసిన బడయగలరు.

ఆద్రస్—నెం 11 రు తపాలాపెట్టె (3137) మచిలీపట్టణము.

పాశ్యపు వెంకటాచలవండితుల

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతముగు

లోకామయవార

కస్తూరి మాత్రలవలె

సర్వోత్తముగనికారణగు దివ్యావధానము

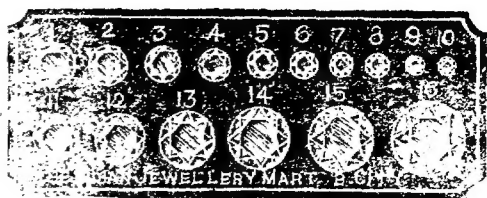
తొలిటి లేదని భారతముగా చెప్పబడుచు పిటిలో అక్షరకరమైన యే వస్తువు చేరలేదు గావున అపుడు పుట్టిన శిశువు మొదలొక వృద్ధులవరకు ప్రతిఒక్కరైన సంతానము లేక నేవించవచ్చును. ఈ మార్గము 8 నుండి 1 కరకు తాంబూలములో గాని లేక వట్టి నోటి లోగాని ప్రతిదినము ఉపయోగింపచు కచ్చిక ఎడల మందము అజీర్ణము మలబద్ధము విశిష్టగము జ్వరము మలేరియాజ్వరము కిరణ వారము, దగ్గు, కడిగము నరముల నొప్పి లు

హీనత ఇంపు ఎంకా పేగు కలగా మున్నగు ఇంకా అనేక వ్యాధులకు దగ్గరకు రానియ్యదు. బిల్వగలిగిన వేరే ఉపయోగించిన తక్షణమే గుణ మిచ్చును. ఒకచోటు మాన్యుచే నా విన గుమస్తాను వ్యాపావృద్ధులు ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులు ఘోషాస్త్రీలు కూడ ఈ మార్గము నేవించి గుణమును పొందుచున్నారు. 250 మార్గము 50 సీసా 1-కి రు 0-4-0 ఒక సీసామొదలు 6 సీసాల వరకు పొట్టెజ 0-4-0 1 సీసా 6 సీసాలకు రెప్పించిన పొట్టెజతో రు 2-4-0 12 సీసాలు " " 2-11-0 25 సీసాలు " " 1-1-0 అన్ని దుకాణములందు దొరకును

శ్రీ శీతారామవైద్యశాల

(301-594) మైసూరు

తండ్రి విలాసము—మండిట్ మైసూరు.

వడ్డము బాగ వుండే యింటేవన్ కుచ్చి కంపును, చక్రపాణ పట్టకంపులు నిండా తక్కువ వెలకు దొరకును.

సరకు కొంచెముగా నున్నది. ఇంతలోనే వెల బాధి చేయబోవును. కాబట్టి కలయువారు త్వరలో ఆర్డరు పంప వలయును.

నెం 1 నైజా	నండి 11 నైజా లన్నియు	కంపుల వెల.	కంపుల వెల.
2	చేరిన కంపులు కార్వరట్టు 1-కి	0-14-0	0-18-0
4	" 8 " " "	1-0-0	0-18-0
"	" 8 " " "	1-0-0	0-14-0
8	" 7 " " "	1-2-0	0-18-0
8	" 10 " " "	1-4-0	1-0-0
12	" 16 " " "	0-18-0	0-18-0

ఇండియన్ జ్యువెలరీ మార్పు,

పోస్టుబాక్సు నెం 40, బెంగుళూరు సిటీ.

నవంకము (1842)

బంగారు, వెండిరత్న

ముల నగలుకు ఇతరవస్తువులును వాతను యిచ్చిన వుచ్చుకొని నైజా ఇక్కరడును

ఉమిడి-రామయ్య శెట్టి

గురుసామిశెట్టి కంపెనీ

25, చై నాబాబ్ మార్గోడ్, మదరాసు.

నగలు కాణ్యముగాను భూచీరోడ పరిమైన భరలకు తయారుచేసి విక్రయించుట కంచుబడును. తయారుచేసి తగిలబడిన అసిక్రముగా అర్ధమేరకు తయారుచేసి యివ్వబడును. ఒకసారి అర్ధం యిచ్చి నగలు తయారు చేసికొన్నవారి వలన మా నమ్మకము తెలిసికొరచ్చును

ముఖ్య గవనింపు.

1920 వ సం॥రం అక్టోబరు నెంబరు

తది నుండి అన్నిధరణ మార్పుబడినది.

The Zandu Pharmaceutical Works Ltd.,

Elphinstone Road,

BOMBAY.

ఇప్పు కొలెము సమపరిచి మిక్కిలి నమ్మకముగాను, తప్పక గుణము నిర్దుష్టముగా ఆయుర్వేద ఔషధములను తయారు చేయుచున్నాము.

పింఠూ బీజమునందు పరిగిన అయిదు శ్లేష్మ వస్తు వజర్వము అన్నిటిలో బంగారు సలికములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నాడు.

ప్రతి రోగకు నిలబడుచును బాగినచో ధరలకట్టి కంపెనీయము.

లాండూ వర్తన్యూజికర్

వర్క్స్

ఈయుర్వేద యోగవైద్యముల కలెక్షనము

(388) కొంతయి నెం 12.

మోహినీ తైలము

5 తు॥ నూనెగల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0

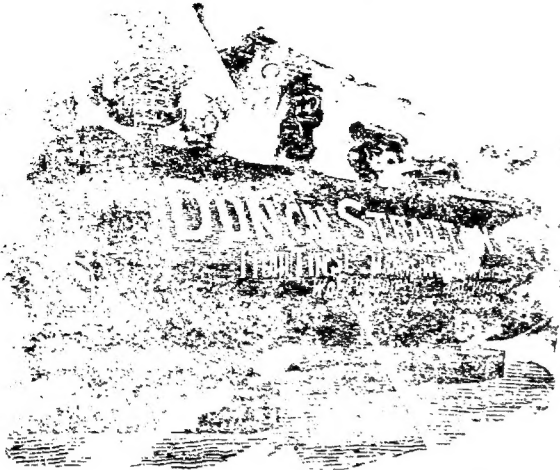
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక మద్రాసు

DUNCAN STRATTON & Co.

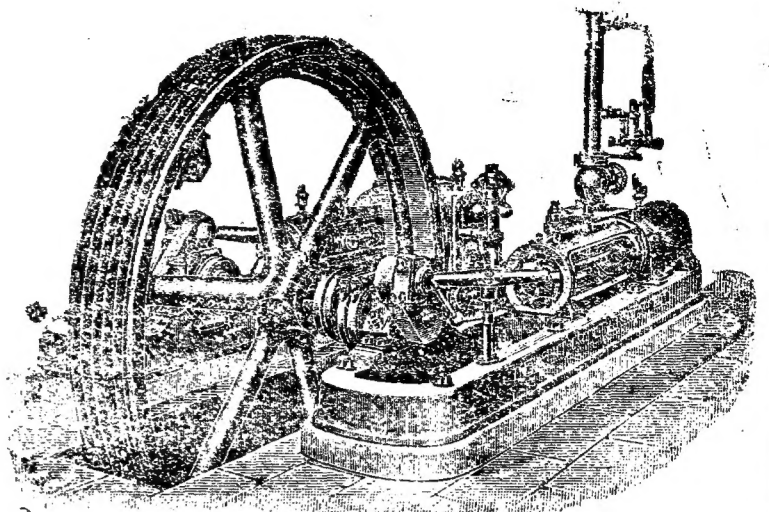
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.

(2412)

ఎంజీన్లు, మెషిన్ల ఇంప్రోవ్మెంట్, 9 మెయిన్ వీది, బొంబాయి.

పొడవు 10 అడుగులు
మొదలు 2 1/2 అడుగుల వరకు
వరుసను — దయా-కేటరు
అ. 4. మొదలు 6 అ. 6 అం.
వరకు యుండును.
స్టీమ్-సింగు ప్రెసురు
80 పౌండులు మొదలు
160 పౌండుల వరకుండును.

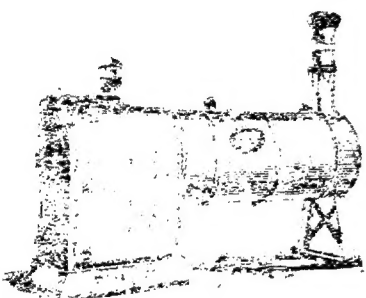

ప్రొత్తాను స్టీల్ కార్గ్స్ బాయిల్డర్.

ప్రొత్తాను స్టీల్ లంకామైరు బాయిల్డర్.
పొడవు 28 అ. మొదలు 82 అ. వరకుండును.

డన్ కన్ స్ట్రాటన్ 8 అ. 6 అం వరకుండును.
స్టీమ్-సింగు ప్రెసురు 100 పౌండులు మొదలు
160 పౌండుల వరకుండును.

లాగో మల్టిప్లయర్ బాయిల్డర్.
స్టీమ్-సింగు ప్రెసురు 80 పౌండులు మొదలు
100 పౌండులు 1.0 పౌండు 160 పౌండు వరకుండును.

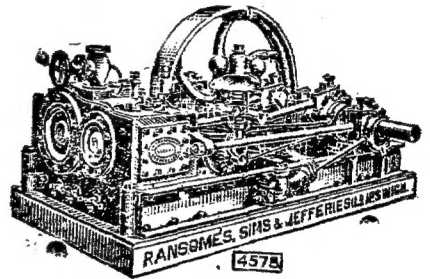

వర్టికల్ బాయిల్డర్.
స్టీమ్-సింగు ప్రెసురు 80 పౌండులు మొదలు
100 పౌండుల వరకుండును.

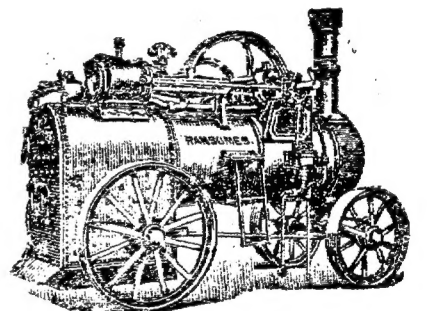
ఈ క్రింద తెలుపబడిన వాటిని
సప్లయ చేయుదుము.
దూది జిన్నింగు మెషిన్, వాటిసామానులు
దూది ప్రెస్సింగు మెషిన్
దూది సిస్టింగు మెషిన్
దూది పీచింగు మెషిన్
అన్నిరకముల స్టీము ఎంజీన్లు
అన్నిరకముల స్టీము బాయిల్డర్లు
కోల్ ఫైవర్ మిల్లింగు మెషిన్
నూనె మిల్లు మెషిన్
మంచుగడ్డకేయు మెషిన్
కట్టు బియ్యముచేయు మెషిన్ వాటి సామా
అన్నిరకముల పంపింగు మెషిన్లు
శాగట్టు, వ్యవసాయ సంబంధమైన కొరముట్లు
కిరణన్ నూనె వరుడు ఆయిల్ ఎంజీన్లు
ఎలక్ట్రిక్ లైటింగు (ప్లాంట్) కొరముట్లు
లేకులు వర్క్-సాపు కొరముట్లు
స్టీలు పాప్టింగు, కట్టింగులు, వెడ్జింగులు
కాట్ బరన్ అండ్ కాస్ట్ విరన్ ఫుల్లియ.
వగయిరా అన్నిరకముల సామానులు.

నైట్ బ్రెనైడ్ కాంపాండు
'హిందూస్థాన్' ఎంజీనులు.

(కాన్ కువాపు మొననుండి పోట్ తీయబడినది.)
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజనులు కూడ గలవు.

హై స్పీడు కాంపాండు ఎంజీనులు.

పోర్టబల్ స్టీము ఎంజీనులు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండర్లు గలవి.
స్టీము ప్రెసురు 120 పౌండులు గలవి.
కాంపాండు — హై, లో ప్రెసుర్ సిలిండర్లు.
స్టీము ప్రెసురు 150 పౌండులు గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలో యుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కైనను లేక

బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టోర్స్ ఇంప్రోవ్మెంట్ కంపెనీ ప్రాప్రైటరు గారైన
మానేజింగ్ బాజసయ్యగారికైనను వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము.

దగ్గు, తైత్తము, వడికము, రొమ్మవడికము, తలనెప్పి, వాయువునొప్పులు,
పోట్లు, బెణుకులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.

'చక్కని వర్మతో' సహా తెల రూప 0-10-00; డజన్ 1-5 రూప 5-12-00. పోస్టుఖర్చులు వేలు.

అమృతాంజనం డిపో. } 109, ఫ్రెరి రోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

